

**AKERSHUS
BONDELAG**

**Velkommen til
årsmøte i Akershus Bondelag 2025**

13. mars 2025 i Lillestrøm kultursenter

Program, sakliste og sakspapirer

Program for årsmøtet i Akershus Bondelag 13. mars 2025

Fra klokka 9.00 Kaffe og registrering

9.30 Møteåpning

Årsmøtet settes ved fylkesleder i Akershus Bondelag Morten Tømte
Ordfører er Eli Berven

Velkommen til Lillestrøm

Ved lokallagsleder i Skedsmo Hallvard Olai Berg
Og ordfører i Lillestrøm, Kjartan Berland (H)

Navneopprop, konstituering av møtet

Sak 3 Godkjenning av innkalling og sakliste.

Vedtak om møtet skal være åpent eller lukket.

Sak 4 Valg av to til å underskrive protokollen

Valg av tellekorps

Leders tale

Sak 5 Årsmelding 2024

Sak 6 Årsregnskap 2025

Sak 7 Forslag til resolusjoner. Redaksjonskomite.

Prioriterte saker fra Norges Bondelag

ved Åse Sundvor, medlem i styret i Norges Bondelag

Generaldebatt

13.00 Lunsj

14.00 Trygt landbruk

Sak 8 Forslag til arbeidsplan for 2025

Sak 9 Budsjett for 2025

Sak 10 Valg

Sak 11 Godtgjøring for tillitsvalgte

18.00 Møteslutt

Praktisk informasjon

Hvor og hvordan komme seg dit:

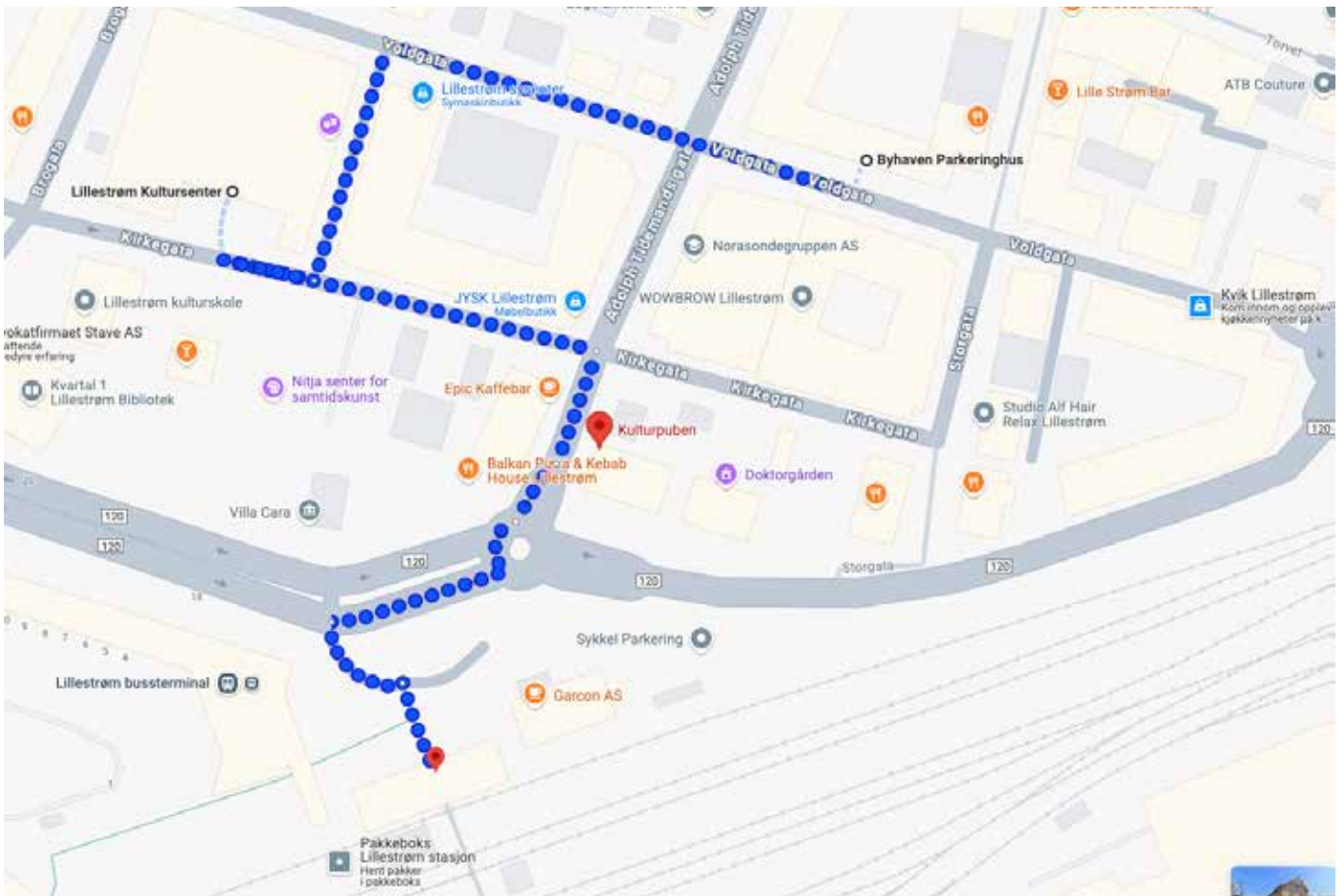
Årsmøtet foregår i Connect, klubbscenen hos Lillestrøm Kultursenter, adresse Kirkegata 11, 2000 Lillestrøm.

Parkering:

[Byhaven P-hus](#) ligger 3 minutter gangtid unna og holder åpent kl. 06-24. Det er det rimeligste av de nærmeste parkeringshusene.

[Kulturparken P-hus](#) i Kvartal 1 ligger rett overfor Kultursenteret. Åpent kl. 06-24.

Kollektivt: Lillestrøm Kultursenter ligger rett ved togstasjonen og bussterminalen. Vi oppfordrer alle som kan til å reise kollektivt!

Praktisk i forbindelse med gjennomføring av valg:

Vi gjennomfører valg digitalt, via SMS.

Det er derfor viktig at du som er delegat med stemmerett har strøm på telefonen og har en telefon som kommer seg på nett.

Ved avstemningene får du én sms per avstemning med en lenke du trykker på for å stemme.

Vi sender ut to testmeldinger med teksten "Test fra Akershus Bondelag": Én dagen før årsmøtet, og én tidlig på årsmøtet. Vær snill å svare på disse så fort du kan.

Delta i generaldebatten!

Vi har satt av god tid til generaldebatt. Vi oppfordrer lokallaga til å forberede seg, og å ta opp saker som er viktige hos dere!

DELTAKERE PÅ ÅRSMØTET I AKERSHUS BONDELAG 2025

Delegatnr	Navn	Lokallag
1	Morten Tømte	Fylkesstyret
2	Helge Randem	Fylkesstyret
3	Kari Anne Aaby	Fylkesstyret
4	Johan Klever	Fylkesstyret
5	Marthe Bøgstad	Fylkesstyret
6	Jan Ivar Tjernæs	Fylkesstyret
7	Per Fredrik Saxebøl	Årsmøteutsending
8	Anniken Dølerud Laake	Akershus Bygdeungdomslag
9	Blank	Akershus Bygdeungdomslag
10	Blank	Akershus Bygdeungdomslag
11	Marit Helene Lund	Akershus Bygdekvinne­lag
12	Aud Siri Hønsen Huseby	Akershus Bygdekvinne­lag
13	Kari Tveit Mjønerud	Akershus Bygdekvinne­lag
14	Nils Jørgen Brodin	Aker og Oslo Bondelag
15	Unni Wolden Staver	Asker og Bærum Bondelag
16	Yngvild Wolden Staver	Asker og Bærum Bondelag
17	Erik Friis Røkholt	Asker og Bærum Bondelag
18	Isak Wergeland-Simonsen	Asker og Bærum Bondelag
19	Christer Sveistrup	Aurskog Bondelag
20	Lars Vegard Borstad	Aurskog Bondelag
21	Eva Stortrøen	Blaker Bondelag
22	Kari-Anne Aanerud	Blaker Bondelag
23	Kaja Merete Aas	Eidsvoll Landbruksforening
24	Anders Klaseie	Eidsvoll Landbruksforening
25	Marte L. Østby	Eidsvoll Landbruksforening
26	Kjetil Flateby	Enebakk Landbrukslag
27	Kjell Jørgen Mysen	Enebakk Landbrukslag
28	Martin Flatmo	Feiring Landbrukslag
29	Anne Marie Oddlien Kvaal	Fet Jordbruksforening
30	Per-Jacob Ølstad	Fet Jordbruksforening
31	Terje Frogner	Frogn Bondelag
32	Per Frogner	Frogn Bondelag
33	Anders Kjærstad	Gjerdrum Bondelag
34	Mina Hoel-Knai	Hurdal Landbrukslag
35	Jakob Lajos Volent	Hurum Bondelag
36	Teodor edh	Hurum bondelag
37	Arne Strømstad	Høland Bondelag
38	Petter Aaserud	Høland Bondelag
39	Erik Glende	Høland Bondelag
40	Eivind Wårum	Jevnaker Bondelag
41	Nils Erik Ballangrud	Jevnaker Bondelag
42	Øyvind Berg	Kråkstad og Ski Bondelag
43	Jørgen Asperud	Kråkstad og Ski Bondelag
44	Harald Grøv	Kråkstad og Ski Bondelag
45	Knut Edgar Berger	Kråkstad og Ski Bondelag
46	Eirik Almquist	Lunner Bondelag
47	Morten Haga	Lunner Bondelag
48	Ole Haug	Lørenskog Landbruksforening
49	Anne Margrethe Elton	Nannestad Bondelag
50	Trond Korvald	Nannestad Bondelag

Delegatnr	Navn	Lokallag
51	Thea Oppegaard	Nes Landbrukslag
52	Eivind Wessel Ihle	Nes Landbrukslag
53	Even Gulbrandsen	Nes Landbrukslag
54	Rune Henriksen	Nes Landbrukslag
55	Maren Hansen	Nes Landbrukslag
56	Carl Fredrik Heltzen	Nesodden Landbruslag
57	Olav Skrøver Aaraas	Nittedal og Hakadal Bondelag
58	Kristoffer Øksne	Nittedal og Hakadal Bondelag
59	Anne Bjerke Hanslien	Rælingen Landbrukslag
60	Ole-Martin Rud	Røyken Bondelag
61	Tor Oliver Gjersøyen	Røyken Bondelag
62	Hallvard Olai Berg	Skedsmo Bondelag
63	Sindre Tangen Bøhnsdalen	Skedsmo Bondelag
64	Ole Kristian Sæther	Sørum Bondelag
65	Terje Fossen-Hellesjø	Sørum Bondelag
66	Gulbrand Romsaas	Sørum Bondelag
67	Eli Ording	Ullensaker Bondelag
68	Erlend Bjørge Bogstad	Ullensaker Bondelag
69	Even Kristian Mangerud	Ullensaker Bondelag
70	Lars Lauten	Ullensaker Bondelag
71	Stein Are Lie	Vestby Landbrukslag
72	Ole Einar Garder	Vestby Landbrukslag
73	Martin Pedersen	Vestby Landbrukslag
74	Nathalie Bjørneby	Ås Landbrukslag
75	Morten Gultvedt	Ås Landbrukslag
76	Svein Bjerke	Ås Landbrukslag
77	Ottar Kjus	Ås Landbrukslag
78	Eli Berven	Møteleder
A	Åse Sundvor	Norges Bondelag
B	Stig Vormeland	Vannområde Haldenvassdraget
C	Otto Galleberg	Statsforvelteren
D	Ole-Christian Løchen	Innovasjon Norge
E	Ida Lindtveit Røse	Fylkesråd for næring, idrett, mangfold og folkehelse
F	Kari Engmark	Akershus Fylkeskommune
G	Kjartan Berland	Ordfører i Lillestrøm
H	Sigbjørn Gjølvsik	Akershus Senterparti
I	Kari Sofie Bjørnsen	Akershus Høyre
J	Terje Lund	Akershus SV
K	Balder Alvær Olsen	Akershus SV
L	Øyvind Solum	Akershus MDG
M	Eva Høili	Akershus KRF
N	Negar Enayati	Rødt Akershus
O	Inga Holt	Kornprogrammet
P	Svein Aalling	Advokatfirmaet Seland Rödl & Partner AS
Q	Odd-Einar Hjortnæs	Valgnemnda
R	Hans Petter Aurstad	Landkreditt
	Mona Askerød	Ansatt
	Elin Marie Stabbetorp	Ansatt
	Eline Stokstad Oserud	Ansatt
	Pernille Hjerpseth	Ansatt

Sakliste og sakspapirer til årsmøte i Akershus Bondelag 2025

- Sak 3 **Innkalling og sakliste til årsmøtet**
- Sak 5 og 6 **Årsmelding og regnskap 2024**
- Sak 7 **Sak fra styret: Forslag til resolusjoner**
- Sak 8 og 9 **Forslag til arbeidsplan og budsjett for 2025**
- Sak 10 **Valg**
- Sak 11 **Forslag til godtgjørelse for tillitsvalgte**

Saker til behandling ved årsmøtet i Akershus Bondelag 13. mars 2025

- 1. Åpning**
- 2. Opprop**
- 3. Godkjenning av innkalling og sakliste**
- 4. Valg av to representanter som sammen med møteleder underskriver protokollen**
- 5. Årsmelding for 2024**
- 6. Regnskap for 2024**
- 7. Sak fra styret: Forslag til resolusjoner fra årsmøtet**
- 8. Arbeidsplan 2025**
- 9. Budsjett 2025**
- 10. Valg i henhold til Norges Bondelags lover**
- 11. Godtgjørelse til tillitsvalgte**

Til:
Alle utsendinger til årsmøtet i Akershus Bondelag,
jfr. Norges Bondelags lover (§19a);
se punkt 1-7 under

14. januar 2025

Innkalling til årsmøte i Akershus Bondelag 13. mars 2025

Det innkalles til årsmøte i Akershus Bondelag 13. mars 2025
på Lillestrøm Kultursenter, Kirkegata 11, 2000 Lillestrøm

Vedlagt følger foreløpig sakliste for møtet (se side 4).

- ✓ Lokallag som vil ha en sak fremmet for årsmøtet, må sende saken inn til styret i fylkesbondelaget senest 12. februar 2025.
- ✓ Lokallagenes frist for påmelding av sine delegater er også 12. februar 2025.

Følgende er utsendinger til årsmøtet i Akershus Bondelag

(etter Norges Bondelags lover §19a):

1. Lederne i de lokale bondelag. I tillegg velger lokallagene med over 100 medlemmer 1 utsending for hver påbegynte 100 medlemmer:
101 – 200 gir 1, 201 – 300 gir 2 osv.
2. Styremedlemmene i fylkeslaget.
3. Inntil 2 utsendinger fra Akershus Bygdekvinnelag.
4. Inntil 2 utsendinger fra Akershus Bygdeungdomslag.
5. Medlemmer av NBs styre og representantskap som bor i fylket.
6. Medlemmer av NBs årsmøte som er valgt av fylkesbondelaget.
7. Møteleder.

- ✓ Liste over antall delegater lokallagene har rett på er vedlagt (se side 2).
- ✓ Liste over andre delegater er vedlagt (se side 3)

[Påmeldingene registreres her \(klikk på lenken\)](#)

Vel møtt!

Med hilsen
Akershus Bondelag

Morten Tømte /s/
Fylkesleder

Elin Marie Haga Stabbetorp
Organisasjonssjef

Oversikt over antall årsmøteutsendinger fra lokallagene:

Lokallag	31.12.2024	Antall utsendinger totalt	Lokallagsleder	Utsendinger basert på medlemstall
Aker Og Oslo Bondelag	462	5	1	4
Oslo Bybondelag	22	1	1	0
Vestby Landbrukslag	236	3	1	2
Kråkstad/Ski Bondelag	266	3	1	2
Ås Landbrukslag	304	4	1	3
Frogn Bondelag	137	2	1	1
Nesodden Landbrukslag	74	1	1	0
Asker/Bærum Bondelag	349	4	1	3
Aurskog Bondelag	124	2	1	1
Høland Bondelag	314	4	1	3
Sørum Bondelag	215	3	1	2
Frogner Bondelag	68	1	1	0
Blaker Bondelag	149	2	1	1
Fet Jordbruksforening	167	2	1	1
Rælingen Landbrukslag	67	1	1	0
Enebakk Landbrukslag	168	2	1	1
Lørenskog Landbruksforening	65	1	1	0
Skedsmo Bondelag	136	2	1	1
Nittedal Og Hakadal Bondelag	123	2	1	1
Gjerdrum Bondelag	169	2	1	1
Ullensaker Bondelag	384	4	1	3
Nes Landbrukslag	467	5	1	4
Eidsvoll Landbruksforening	272	3	1	2
Feiring Landbrukslag	21	1	1	0
Nannestad Bondelag	204	3	1	2
Hurdal Landbrukslag	98	1	1	0
Jevnaker Bondelag	124	2	1	1
Lunner Bondelag	163	2	1	1
Røyken Bondelag	139	2	1	1
Hurum Bondelag	121	2	1	1
Rømskog Bondelag	26	1	1	0
SUM	5634	73	31	42

Styremedlemmer i Akershus Bondelag:

Leder Morten Tømte
Nestleder Helge Randem
Kari Anne Aaby
Marthe Bogstad
Johan Klever
<u>Akershus Bygdekvinnelag:</u>
Laila Grastvedt
<u>Akershus Bygdeungdomslag:</u>
Anniken Dølerud Laake

Utsendinger fra Akershus Bygdeungdomslag og Akershus Bygdekvinnelag

<u>Akershus Bygdekvinnelag:</u> 2 utsendinger
<u>Akershus Bygdeungdomslag:</u> 2 utsendinger

Medlemmer av NBs styre og representantskap som bor i fylket.

<u>Styreleder i Felleskjøpet Agri</u> Anne Jødahl Skuterud

Medlemmer av NBs årsmøte som er valgt av fylkesbondelaget.

Jan Ivar Tjernæs
Jens Ola Lundstad
Olav Andreas Kvarme
Ola Kure Skinnes
Per Fredrik Saxebøl
Gro Grinde
Sindre Bøhnsdalen

Møteleder

Eli Berven

Til
Årsmøtedeltakere i 2025

Sakliste for årsmøte i Akershus Bondelag 2025

Torsdag 13. mars 2025

Sted: Lillestrøm kultursenter, Kirkegata 11, 2000 Lillestrøm

Årsmøtet settes 13. mars 2025 kl. 09.30.

Foreløpig sakliste

Lokallag som vil ha en sak fremmet for årsmøtet, må sende saken til akershus@bondelaget.no senest 12. februar 2025.

1. Åpning
2. Navneopprop
3. Godkjenning av innkalling og sakliste
4. Valg av to representanter som sammen med møteleder underskriver protokollen
5. Leders tale
6. Prioriterte saker i Norges Bondelag 2025
7. Årsmelding og regnskap for 2024
8. Generaldebatt
9. Arbeidsplan 2025
10. Budsjett 2025
11. Valg i henhold til Norges Bondelags lover
12. Godtgjørelse til tillitsvalgte

I tillegg kommer eventuelle saker fremmet gjennom styret i Akershus Bondelag, jfr. Bondelagets lover § 19b, pkt. 9.

Forventet avslutning kl. 18.00.

Årsmøte 2025

**Sak 5, 6 og 9 Årsmelding og regnskap 2024,
budsjett 2025
for Akershus Bondelag**

AKERSHUS
BONDELAG

ÅRSMELDING

OG REGNSKAP

2024

Innhold

Hilsen fra leder..... Side 3

Styret i Akershus Bondelag 2024-25..... Side 4

Året i Akershus Bondelag..... Side 5

Medlemsvekst i Akershus Bondelag!

Årsmøtet 2024

Ledermøtet 2024

En offensiv næringspolitikk

Aksjonsvåren 2024

Aktive lokallag og fylkesstyret

Areal

Et bærekraftig landbruk

Økt forståelse for landbruket

Hverdags-bondelaget leverer

Husdyrgruppa

Lokallag i Akershus Bondelag..... Side 16

Resultatregnskap 2024 og budsjett 2025..... Side 17

Årsrapport felles utvalg og -program Side 20

Årsrapporter fra samarbeidende Side 22

- Akershus Bygdeungdomslag

- Akershus Bygdekvinneleg.

- Landbrukssamvirke Øst

- Smebøls Landbrukslegat

Om fylkeskontoret Side 29

Fra et aktivt år til et nytt - nå trenger vi engasjementet!

Ett år er gått siden jeg ble valgt til leder i Akershus Bondelag. Det har vært et svært interessant og hektisk år, der jeg har møtt mange nye bønder rundt omkring i fylket vårt. Og jeg har virkelig fått se hvor mangfoldig landbruket i Akershus er, med mange ulike produksjoner innen plantekultur, dyrehold, frukt, bær og også turisme, inn på tunet, salg fra gården og mye mer.

Etter årsmøtet i fjor gikk vi rett inn i et høyt aktivitetsnivå for en nyvalgt leder, med forberedelse til jordbruksoppgjøret og ikke minst kampen om tallgrunnlaget. Vi deltok på en rekke aksjoner, og engasjementet fra Akershusbonden var stort. Det setter jeg veldig stor pris på. Den type engasjement, med å være til stede foran Stortinget, på sosiale medier og ikke minst lokalt i kommunene, er så viktig! Politikere og folk flest legger merke til gode aksjoner som hjelper.

Saken om tallgrunnlaget for kommende jordbruksforhandlinger ble landet først nå i 2025. Den politiske sammensetningen på Stortinget gjorde det vanskelig å komme fram til flertall for et tallgrunnlag. Dette er politikernes ansvar, og det som ble landet var i tråd med det som ble lagt til grunn i jordbruksforhandlingene 2024, men med en forbedring på hvor mange timer som utgjør et årsverk i landbruket. Dette tallgrunnlaget legges til grunn i fremtidige forhandlinger. I tillegg ligger det i bunn et stortingsvedtak om økt sjølbergning, fra 40 til 50 prosent. Det forplikter politikere på Stortinget fremover.

Arbeidet med forberedelse til jordbruksforhandlingene er det viktigste vi gjør på hele året, og her slår medlemsdemokratiet ut i full blomst. Alle som vil kan få sagt sin mening på møter i lokallagene. Nesten alle våre lokallag leverte innspill i arbeidet med jordbruksforhandlingene 2024, og mye av det vi spilte inn fra Akershus ble en del av resultatet da oppgjøret var ferdig. Det viser at innspillene fra lokallagene er svært viktig.

Toll på potet ble en het sak i sommer, der det ble fremsatt kritikk i mediene fra mange aktører, der enkelte mente at prisene på poteter kom til å øke til over 100 kr pr. kg fordi det ble innført toll. Vi brukte sommeren til å forsvare tollene, og i ettertid er fasiten at kritikerne tok feil: potetprisen ble faktisk noe lavere enn forrige sesong. Målet med tollene er økt norsk produksjon, og etterspørselen oversteg i perioder tilbudet. Da virker systemene!

Jeg var så heldig å få komme på årsmøter i sju lokallag i høst og treffe medlemmer der. Det var en veldig god opplevelse. Lokallagene er selve bærebjelken i Bondelaget. Her gjøres

Morten Tømte er leder i Akershus Bondelag

det svært mye godt arbeid, med stort engasjement som resulterer i viktige innspill.

Det trenger vi, nå når vi går inn i et valgår der mye står på spill for landbruket i Norge og også for Akershusbonden. Jeg gleder meg til å jobbe sammen med alle våre medlemmer og tillitsvalgte for best mulig uttelling i valget og for at alle politikere som stiller til valg fra Akershus skal vite hva de gjør i landbrukspolitikken!

Jeg vil takke alle medlemmer, tillitsvalgte og ansatte for godt samarbeid, gode diskusjoner og tydelige tilbakemeldinger i året som har gått, og ønsker meg det samme i det kommende året!

*Vennlig hilsen Morten Tømte,
fylkesleder i Akershus Bondelag*

Styret i Akershus Bondelag 2024-2025

Leder Morten Tømte er 64 år og bor på gården Tømte i Eidsvoll. Her er det produksjon av poteter, korn og gras og noe snøkjøring som leiekjøring.

Som leder av Akershus Bondelag har Morten ansvar for alle styrets oppgaver og aktiviteter, og politisk ansvar.

Nestleder Helge Randem er 54 år og driver hjorteoppdrett på Nes gård i Vestby. I styret har Helge ansvar for rovdyrpolitikk og er vår observatør i Rovvilt-nemnda. Helge er utdannet ingeniør og har over 20 års erfaring med ledelse og styrearbeid fra industri og næringsliv.

Styremedlem Kari Anne Aaby er 36 år og kommer fra Tveiter gård i Asker. Til daglig jobber hun som saksbehandler i kommunen knyttet til psykisk helse og rustjenester. Hun driver også hjemgården med hest, sau og grasproduksjon. I styret har Kari Anne ansvar for arealsaker.

Styremedlem Marthe Bogstad er 33 år og driver med mjølk og storfe på Randby gård på Kløfta. Gården er Inn på TUNET- og besøksgård, og Marthe

er spydspissbonde for landbrukets klimasatsing. Hun har en rekke verv i landbruksorganisasjonene. I styret har Marthe ansvar for husdyrsaker sammen med Johan.

Styremedlem Johan Klever er 32 år og driver gården Møien i Skedsmo, med melkekyr og korn. I styret har Johan ansvar for husdyrsaker sammen med Marthe, og er leder for Korn- og miljøutvalget for Akershus og Østfold Bondelag.

Første vara Jan Ivar Tjernæs er 53 år og driver gården Østre Mørk i Skotbu i Nordre Follo. Her driver han totalt 770 mål korn og frø. Jan Ivar er lege, og jobber halve året med å analysere røntgenbilder på Ahus. Han driver også familiens eie-
domsselskap. Jan Ivar er første vara til fylkestyret, som betyr at han møter på alle møter.

Andre vara Jens Ola Lundstad er 40 år og har 50 vinterfôra sau på Hol Nordre i Feiring som han driver sammen med samboeren. Til daglig er han avdelingsleder på Nannestad videregående

de skole og deltidsbrannkonstabel. Han representerer Arbeiderpartiet i kommunestyret i Eidsvoll og har verv i flere landbruksorganisasjoner.

Tredje vara Ola Kure Skinnes er 33 år og driver med korn, bær og ender på Kjos gård på Spikkestad. Ola har tidligere vært fylkestyremedlem i Buskerud Bondelag.

Anniken Dølerud Laake er leder i Akershus Bygdeungdomslag og ABUs representant i styret.

Laila Grastvedt er styremedlem i Akershus Bygdekvinne-
lag og ABKs representant i styret.

Valgnemnda 2024-2025

Leder

Lars Vegard Borstad, Aurskog, valgt for 1 år.

Medlemmer

Thomas Jordet, Gjerdrum, valgt for 2 år.

Odd-Einar Hjortnæs, Asker, valgt for 3 år.

Ann-Kristin Knudsen, Vestby, valgt for 4 år.

Medlemsvekst i Akershus Bondelag!

Etter mange år med fallende medlemstall hadde vi vekst i antall medlemmer i Akershus i 2024.

Både tillitsvalgte og medlemmer har vervet gjennom året, og vi er 47 flere

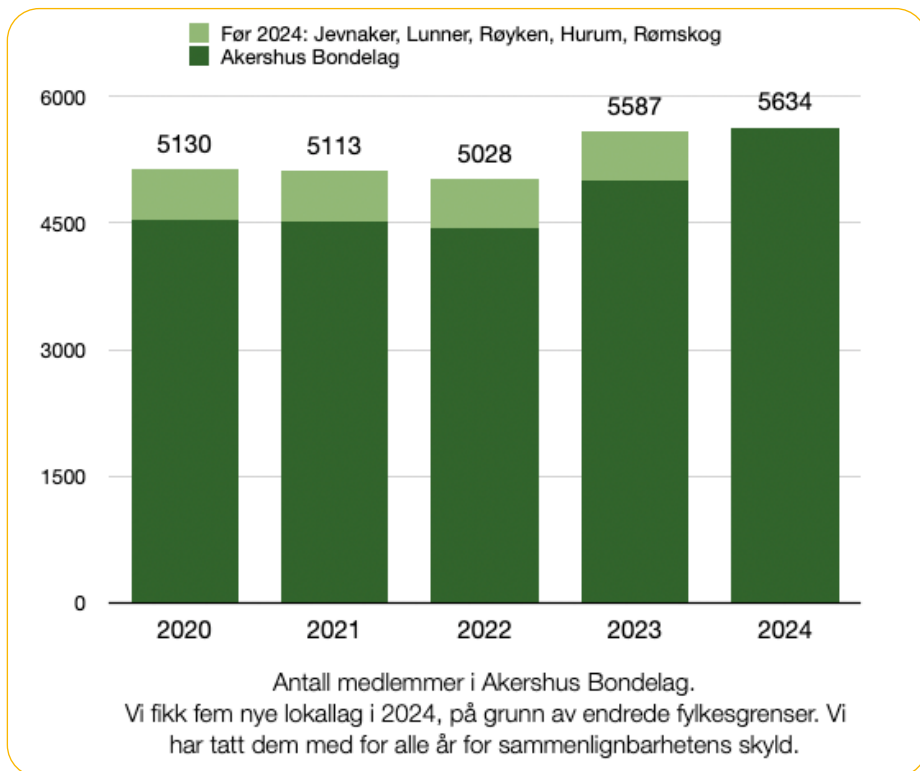
medlemmer ved utgangen av 2024 enn vi var ved inngangen. Det er totalt 326 nye medlemmer i Akershus Bondelag i løpet av 2024.

Akershus Bondelag ble beste fyl-

kesbondelag i Bondelagets årlige vervekonkurranse, og vårt fylkesstyremedlem Marthe Bogstad ble nest beste verver i hele Norge.

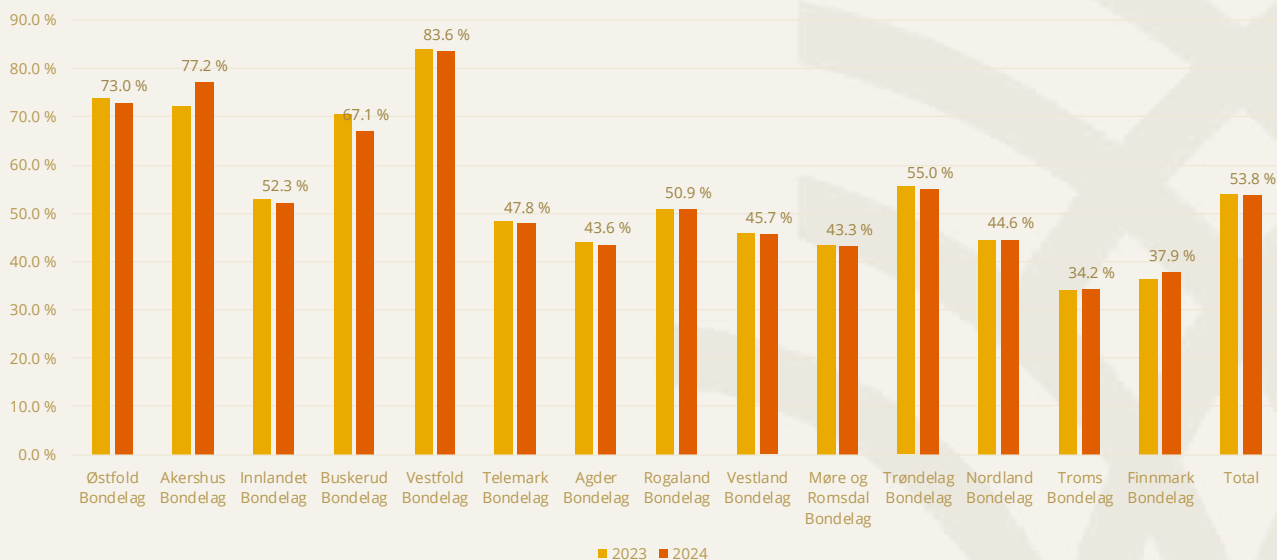
Organisasjonsgraden økte ganske mye fra 2023 til 2024, og dette kan henge delvis sammen med at de nye fylkeslagene hadde relativt høy organisasjonsgrad.

Medlemsutvikling Akershus Bondelag

Konkurranse: Fylkesstyremedlemmene Marthe Bogstad og Johan Klever i hard konkurranse om å verve flest medlemmer under ledermøtet i november. Marthe var ved årets slutt nest beste verver i hele landet.

Organisasjonsgrad per fylke 2023-2024

Årsmøtet 2024

Årsmøtet i Akershus Bondelag 2024 gikk av stabelen 14. mars på Viten-parken i Ås.

De politiske diskusjonene var omfattende, konstruktive og fram-tidsretta. Svært mange tok ordet i generaldebatten, og årsmøtet vedtok to resolusjoner; «Matproduksjon er fram-tidsretta bruk av arealene» og «Landbruket må rustes for fram-tida».

Nes Landbrukslag ble årets lokal-lag og leder Jan Stabbetorp mot-tok prisen for et aktivt lokallagsår med varierte arrangementer, gode

innspill på høringer og god kontakt med politikere og administrasjonen i kommunen.

Gjerdrum Bondelag fikk pris for å være årets ververe. De hadde en su-per-verver i Jens Thori Kogstad som bidro til at lokallaget fikk mange nye medlemmer.

En rekke politikere gjestet og hilste årsmøtet, deriblant Rødt-leder Marie Sneve Martinussen og finans-minister og Senterpartileder Trygve Slagsvold Vedum.

Av faglige innlegg fikk vi høre om Bondens nettverk, et nettverk med

base i landbrukskontoret i kom-munen som skal ivareta og hjelpe bonden når det røyner på. Innlegget var ved Kari-Anne Svennebye Aanerud fra Norsk Land-bruksrådgivning, og rett i etterkant av innlegget var vi glade for å over-rekke **Stå-på-prisen til Kari-Anne.** Stå-på-prisen gis til noen som har utmerka seg i sin innsats for land-bruket i Akershus, og det kan vi med rette si at Kari Anne har gjort over flere år.

Da valgene var gjennomført hadde Akershus Bondelag **ny fylkesleder i Morten Tømte** (Eidsvoll) og Helge Randem (Vestby) ble valgt til ny nestleder. Hele styret ser du på side 4.

Finansminister Trygve Slagsvold Vedum besøkte.

Nes Landbrukslag ble Årets Lokallag.

Ordførere Stina Mehus og Terje Fossen-Hellesjø.

En veldig overrasket og glad Kari Anne Svennebye Aanerud fikk Stå-på-prisen 2024 for arbeidet med bondens fysiske og psykiske helse gjennom mange år.

Morten Tømte (til venstre) ble ny leder og Helge Randem ble valgt til nestleder.

1. En offensiv næringspolitikk

Fra styrets arbeidsplan, vedtatt på årsmøtet i 2024:

- Det skal være en hovedoppgave for styret i Akershus Bondelag å arbeide for å styrke økonomien i jordbruket.
- Vi skal arbeide politisk for at landbruket får gjennomslag for en mer fleksibel bruk av krone- og prosenttoll for å ta vare på importvernet.
- I Akershus Bondelag skal vi jobbe for å ivareta de næringspolitiske interessene til små, mellomstore og store produsenter.
- Arbeide for bedre velferdsordninger i landbruket
- Arbeide bredt med strukturvirkemidler for å styrke økonomien på de mindre og mellomstore bruka.

Dette har vi gjort:

Det næringspolitiske arbeidet gjøres i stor grad gjennom innspillet til jordbruksforhandlingene. Her gjør lokallaga årets viktigste jobb i januar og februar, og i 2024 fikk fylkesstyret innspill fra alle aktive lokallag i Akershus. Våre lokallag prioriterte høyest å styrke økonomien i melkeproduksjonen. Vi fikk viktige gjennomslag i forhandlingene. Ett av dem var en endring i pristilskuddet fra 1. juli 2024. Dette var uvanlig og et stort gjennomslag, ettersom vi i jordbruksforhandlingene 2024 egentlig forhandler om tilskudd og vilkår for 2025.

I arbeidet med innspillet til jordbruksforhandlingene 2024 bidro vi også til å synliggjøre behovet for bedre velferdsordninger i landbruket, spesielt behovet for å fjerne avkortning i velferdsordningene når du har annen jobb ved siden av gårdsdrifta. Ett av våre medlemmer har hatt alvorlig sykdom og fronta våre innspill på facebook og i Bondebladet. I tillegg var vi synlige på saken om jordbrukskonto, som var et initiativ fra korn- og miljøutvalget i Akershus og Østfold Bondelag. Her fikk vi også oppmerksomhet i Nationen og Bondebladet.

Akershus Bondelag har tatt til orde for at det bør være trappetrinn i tilskuddene til de største foretaka med korn. Det ble i stedet innført tak på tilskudd for foretak med mer enn 3000 dekar korn. I vårt fylke har vi produsenter med over 3000 dekar kornproduksjon, og disse har endt opp med avkortning i tilskuddene. Vi har hatt møter med flere av disse produsentene. I 2024 ble det også gjeninnført tak på husdyrtilskudd.

Nytt tallgrunnlag var et viktig tema

før 2024-forhandlingene, og Akershus Bondelag gjorde seg særlig bemerkta med en markering utenfor landsstyremøtet til Senterpartiet på Lørenskog i april, som vi tok initiativ til. Vi deltok også på de store fellesmarkeringene utenfor Stortinget i april. Mer om disse på side 10. Vi har også hatt møter med flere av de politiske partiene hvor tallgrunnlag har vært tema.

Oslofjorden er et viktig næringspolitisk tema for oss i Akershus. Det er viktig at RMP-midlene faktisk gir kostnadsdekning for tiltaka man blir pålagt, og at man i arbeidet med en renere Oslofjord har faglig belegg for tiltaka som innføres. Vi har også et stort behov for at myndighetene tenker langsiktig. Dette var tema på møter i vannområdene, med fylkesråden og i partnerskapet for

landbruk i Akershus, hvor fylkeskommunen og Statsforvalteren er representert. Vi har også hatt den nye gjødselbrukforskriften på høring i lokallaga, og sendt våre innspill videre til Norges Bondelag i løpet av året.

Gjennom sommeren 2024 var fylkesstyreleder talsperson i media for hvorfor det var behov for å gjøre endringer med potettollen. Toll er fortsatt et aktuelt tema. For Akershusbonden – og for landbruk i hele landet – vil det være viktig med kronetoll på storfekjøtt. Vi har gitt SV ros for å prioritere potettoll i statsbudsjettet for 2024, og utfordra partiet til å jobbe videre med kronetoll for enkelte varegrupper. I høst var SV-leder Kirsti Bergstø med til Eidsvoll og Tømte gård for en dag med politikk og potetopptaking.

Hvor blir det av jordbrukskontoen som ble lovet i jordbruksforhandlingene 2024? Vi etterlyste den da statsbudsjettet kom i høst, og måtte vente til tallgrunnlaget kom til stortingsvedtak i februar før det ble fremdrift i saken

Aksjonsvåren 2024

Vårvinteren 2024 var det store temaet i landbruket at Stortinget skulle vedta et nytt tallgrunnlag som grunnlag for jordbruksforhandlingene, og at det skulle skje før jordbruksforhandlingene 2024.

Landbruket var ikke fornøyd med forslaget til tallgrunnlag som Sp- og Ap-regjeringa hadde lagt fram i begynnelsen av april, og som skulle vedtas i Stortinget på samme tid. Da Senterpartiet hadde landsstyremøte på Lørenskog, aksjonerte derfor Akershus Bondelag utenfor

møtet. I alt var det rundt 100 stykker som deltok i aksjonen utenfor landsstyremøtet, og aksjonen fikk god dekning på Dagsrevyen. Resultatet ble at regjeringa lempa på antall timer i et årsverk, som var ett av tre punkter aksjonen dreide seg om.

4. april aksjonerte bønder fra hele landet foran Stortinget. Aksjonen var et samarbeid mellom Norges Bondelag og Norsk Bonde- og småbrukarlag, og målet var å peke på utfordringene ved det foreslåtte

tallgrunnlaget. Flere fra våre lokallag tok traktoren til byen og det ble en dag foran Stortinget med fokus på landbrukspolitikk. Marthe Bogstad var en av mange unge bønder som holdt appell.

18. april ble tallgrunnlaget behandla i Stortinget, og igjen inntok bøndene Eidsvolls plass. Stortinget behandla forslaget regjeringa la fram, og det ble ikke flertall for endringer som var nærmere landbrukets primære krav.

Storaksjon utenfor Stortinget 18. april. Marthe Bogstad holder appell og sier "Mitt mål er å være en stolt matprodusent. Da må jeg ha en inntekt å leve av"

Aksjon utenfor Senterpartiets landsmøte på Lørenskog 15. april. Sterke budskap og ettervert kom landbrksminister Geir Pollestad ut og møtte aksjonistene.

Noen av våre på storaksjon utenfor Stortinget 18. april

Hurdal Landbrukslag på aksjon utenfor Stortinget 18. april

Tillitsvalgte på aksjon utenfor Stortinget 4. april

Ledermøtet: kick-off for arbeidsåret

Over 60 tilltsvalgte i Akershus Bondelag på ett brett.

Nye lokallagsledere: Nils Jørgen Brodin i Aker og Oslo Bondelag, Eirik Almqvist i Lunner Bondelag, Even Gulbrandnsen i Nes Landbrukslag og Ole Kristian Sæther i Sørum Bondelag. Dessuten er Hallvard Olai Berg ny leder i Skedsmo Bondelag.

Otto Galleberg fra statsforvalteren ga oss en innføring i miljøarbeidet med Oslofjorden, og Inger Johanne Sveen om politisk påvirkning.

Også litt gøy: Olav Skrøver Aaraas prøver å jobbe med den umulige hammeren.

Etter årsmøtene i lokallaga arrangerte vi ledermøte, en samling for lederne i alle lokallaga, på Soria Moria hotell i Oslo. En god gjeng på ca 60 tillitsvalgte fikk faglig påfyll, god mat og sosialt samvær. Ledermøtet er en kick-off for organisasjonsåret. Her møtes nye og gamle lokallagsledere for å bli kjent. Her er det vanligvis en god dose

landbrukspolitikk og organisasjonsarbeid. I ledermøtet 2024 fikk vi en oversiktlig gjennomgang av arbeidet fram mot jordbruksforhandlingene. 2025 er et stortingsvalgår, og vi fikk en god innføring i politisk påvirkning. Vi har fokusert på medlemsverving hele året, og også på ledermøtet. Lokallagslederne kastet seg ut i en

vervekonkurransen under møtet, som ga oss i overkant av 30 nye medlemmer, deriblant en ordfører. I møtet hadde vi besøk av Oskar Puschmann, som gjennom mange år har dokumentert et landskap – og dermed et jordbruk – i endring.

2 Aktive lokallag og fylkesstyret

Fra styrets arbeidsplan, vedtatt på årsmøtet i 2024:

- Alle lokale tillitsvalgte og fylkesstyret skal årlig få tilbud om kurs i landbrukspolitikk og organisasjonsarbeid, samt kurs tilpasset sekretær- og kassererfunksjonen.
- Det skal være fokus på verving hele året – målet er å øke organisasjonsgraden blant mottakere av produksjonstilskudd i Akershus.
- Ha tett oppfølging av lokallagsledere.
- Lokallaga skal synes i sitt lokalmiljø.
- Lokallaga skal arrangere innspillsmøte foran jordbruksforhandlingene, åpent for alle medlemmer.

Dette har vi gjort:

I 2024 har vi hatt fokus på verving gjennom hele året, og det har gitt resultater: Akershus ble beste fylke i Bondelagets årlige vervekonkurranse. Fra august sendte vi jevnlig ut rapporter til lokallaga om hvordan medlemstallet utvikla seg.

Lokallaga har jobba godt med verving, og 17 av våre 29 aktive lokallag hadde medlemsvekst i 2024.

Mange lokallag har jobba med synlighet, og fylkeskontoret og -styret støtter opp der det er mulig. Vi har lav terskel for å sende avisene tips om aktuelle saker, men vi erkjenner at vi ikke nødvendigvis kommer på. Etter at Nationen ble en del av Amedia, ser vi at saker som presenteres lokalt kan komme igjen i Nationen. Ved årsskiftet 2024 har vi fem nye lokallag på grunn av justerte fylkesgrenser. Fylkeskontoret dro på bli-kjent-besøk til bondelagene i Jevnaker og Lunner i juni, og fikk en grundig og hyggelig omvisning og mange fine samtaler. Kontoret besøker bondelaga i Røyken og Hurum i 2025.

Vi har også jobba med kurs og kompetanse i 2024. Året starta med tre regionmøter, der til sammen 90 til-

litsvalgte fra lokallaga og fylkesstyret deltok. På regionmøtene i Fet og Hurum hadde vi med oss innledere fra Felleskjøpet Agri, og i Eidsvoll en innleder fra Nortura. Disse innledet om markedet for henholdsvis korn og kjøtt.

Det har vært aktiv kursvirksomhet i Akershus Bondelag i 2024.

Før lokallagsårsmøtene hadde vi valgmenndkurs sammen med Østfold Bondelag og Buskerud Bondelag. Her deltok de lokale valgmenndene og fikk opplæring i valgmenndsarbeid før de startet på jobben i eget lokallag.

Vi arrangerte kassererkurs og organisasjonskurs, også sammen med Buskerud og Østfold, i november og desember. Til sammen på disse kursene deltok bortimot 70 tillitsvalgte fra alle lokallagene i de tre fylkene.

Under jordbruksforhandlingene er det viktig for oss med tett dialog med lokallaga. Vi har hatt teamsmøte både da kravet ble levert og tilbudet kom og etter at avtalen ble inngått. Vi har også hatt et møte med Bjørn Gimming og lokallagslederne i Landbrukets Hus for å høre mer om jordbruksforhandlingene i 2024.

Opplæring og oppdatering i landbrukspolitikk og aktuelle politiske saker skjer også på årsmøtene i lokallaga. Fylkesstyrets medlemmer deltar på disse, og målet er hvert år at alle lokallaga skal ha med en fylkesstyreprerentant på årsmøtet. Dette er en veldig god kanal for dialog med medlemmer og tillitsvalgte på alle nivå i fylket. I 2024 ble så godt som alle lokallaga dekket opp, og vi hadde gode diskusjoner om tilskuddsordninger og økonomi i ulike produksjoner, soneinndeling, avlingsskadeerstatning, forskjellsbehandling mellom kommuner, importpolitikk og RMP og vannkvalitet.

Åpen Gård

Mange av våre lokallag arrangerer Åpen Gård, selvstendig eller i samarbeid med for eksempel byggedager eller festivaler.

Disse hadde slike arrangement i 2024:

- Vestby Landbrukslag
- Gjerdrum Bondelag
- Kråkstad og Ski Bondelag
- Eidsvoll Landbruksforening
- Ullensaker Bondelag
- Hurdal Landbrukslag
- Enebakk Landbrukslag

Tre regionmøter var kick-off for studiearbeidet i lokallaga. Alle var godt besøkte med gode diskusjoner, som her i Follo.

Nes Landbrukslag gjorde en sterk innsats i vårkampanjen, og fikk mange forbrukere i tale på den lokale Kiwi-butikken.

3 Areal

Fra styrets arbeidsplan, vedtatt på årsmøtet i 2024:

- Jordvernet må styrkes! Vi skal jobbe for å øke bevisstheten om den viktige matjorda blant lokal- og fylkespolitikere. Vi må bidra til at dispensasjonsadgangen i Jordlova begrenses slik at omdisponeringen reduseres vesentlig og lokalt jordvernarbeid får gjennomslag i konkrete saker – også i regionale infrastruktursaker i Akershus.
- Redusere reservearealene i Akershus i løpet av 5 år. Vårt mål er at alle kommuner skal tilbakeføre noe areal til LNF fra annet formål
- Fornybar energiproduksjon skal ikke skje på dyrka mark.

Dette har vi gjort:

2024 har vært et viktig år for jordvernet i Akershus. Kommunene har i løpet av dette året lagt frem sine planstrategier for inneværende valgperiode. En planstrategi kan beskrives som en «plan for planen», da den legger føringene for videre kommuneplanarbeid frem til neste kommunevalg. Her avgjør kommunene hvilke overordnede hensyn som særlig skal prioriteres i den enkelte kommunen fremover, samt hvorvidt kommuneplanen skal justeres eller revideres. I planprosesser er handlingsrommet alltid større tidlig i prosessen, og det er derfor også størst mulighet for å påvirke her. Aktiv deltakelse tidlig i slike planprosesser er derfor helt avgjørende for å få gjennomslag for viktige hensyn, slik som jordvern.

Akershus Bondelag har jobbet for at alle lokallagene aktivt deltar i høringsrundene i prosessen fram mot nye kommuneplaner, fra planstrategi til ferdig vedtatt arealdel. Alle lokallagene har fått tilsendt et veiledningsskriv om medvirkning til bruk når deres kommunale planstrategi kommer på høring. I tillegg har

flere av lokallagene fått tilbud om bistand til å skrive innspill fortløpende. Følgelig har mange lokallag sendt inn gode høringsinnspill i høringsrundene til kommunene i 2024. I høringsbrevene for den kommunale planstrategien har fokuset særlig vært at jordvern må løftes enda høyere som et sentralt overordnet hensyn i videre planlegging i kommunene, samt at allerede omdisponerte områder med dyrka og dyrkbar mark må tilbakeføres i løpet av valgperioden – en såkalt planvask av reservearealer. Her har Akershus Bondelag sitt reservearealkart – et kart som viser områder med dyrka og dyrkbar mark i Akershus som er omdisponert til andre formål, men ennå ikke bygget ned – vært et viktig virkemiddel for å kunne peke på aktuelle områder som bør kreves tilbakeført i innspillene.

Siden årsmøtet i mars 2024 har Akershus Bondelag bistått i utarbeidelsen av høringsinnspill til flere ulike planer, både reguleringsplaner, kommunale planstrategier og regionale føringsdokumenter. Her er en oversikt over disse planene:

Regionale planer vi har vært involvert i

- Høringsutkast for “Strategier for jordvern i Frogn, Nesodden, Nordre Follo, Vestby og Ås” – en jordvernstrategi for Follo-regionen i Akershus
- Varsel om oppstart av planarbeid for E134 Dagslett – E18 Reguleringsplan
- Regional planstrategi for Akershus 2024–2028

Planstrategier vi har vært involvert i:

- Høring og offentlig ettersyn: Planstrategi (2024–2028) og planprogram for kommuneplanens samfunnsdel (2025–2035) for Lillestrøm kommune
- Høring av kommunal planstrategi for Bærum kommune 2024–2027
- Høring av kommunal planstrategi for Nes kommune 2024–2027
- Høring av kommunal planstrategi for Hurdal kommune 2024–2027 og planprogram for revidering av kommuneplanens samfunnsdel 2018–2040

Reguleringsplaner og andre kommunale planer vi har vært involvert i

- Høringsinnspill til offentlig ettersyn av detaljregulering for Nordbyjordet i Jessheim i Ullensaker kommune
- Høring av strategi for naturmangfold i Lørenskog kommune

Markarådet

Akershus Bondelag er medlem i Markarådet, en felles møteplass for frivillige organisasjoner, folkevalgte, grunneiere og beboere innenfor Markalovens virkeområde. I år har forslag til endringer i Markaloven vært på høring, og Akershus Bondelag har i den forbindelse bidratt til et felles høringsinnspill fra Markarådet. I tillegg har Norges Bondelag sendt inn et eget innspill, der Akershus Bondelag var sterkt involvert i innholdet. Her spilte organisasjonen

inn at det prinsipielt er mest hensiktsmessig at landbruksunntaket tas ut fra Markaloven, f.eks. ved en presisering i lovens § 2, eller eventuelt at unntaket bør forenkles. Videre mener Norges Bondelag at Markalovens regler om motorferdsel bør oppheves, slik at motorferdselslovens alminnelige regler også gjelder for Markaområdet. En eventuell forskrift om motorferdsel i Marka, bør forankres i motorferdselloven.

4 Et bærekraftig landbruk

Fra styrets arbeidsplan, vedtatt på årsmøtet i 2024:

- Arbeide politisk for å få større finansiering for klima- og miljøløsninger på den enkelte gård utenfor jordbruksavtalen.
- Arbeide for økt støtte til RMP-tiltak i avrenningsutsatte og tett befolkede fylker, slik at det blir mulig å gi tilstrekkelig støtte og kompensasjon til aktuelle klima- og miljøtiltak i vårt fylke.
- Arbeide for at RMP-midlene blir en overslagsbevilgning.
- Arbeide for god dyrevelferd og færre avvik fra regelverket. Vi skal gi høringsinnspill til dyrevelferdsmeldinga når den legges fram for Stortinget.
- Akershus Bondelag skal arbeide for at norskandelen i mat og fôr skal økes i alle produksjoner, og at det gis økonomiske insentiver til å produsere mer proteinrike vekster. Akershus skal jobbe aktivt for å nå målet om 90 % norsk matkorn. Det viktige verktøyet her er å få midler til å videreføre Kornprogrammet.
- Arrangere kurs og tilrettelegge for kompetanseoppbygging.
- Arbeide for at flere tar i bruk klimakalkulatoren og gjennomfører klimarådgivning.
- Bidra til å opplyse bøndene om landbrukets HMS-tjeneste.
- Akershus Bondelag skal bidra til å finne løsninger som reduserer avrenninga til Oslofjorden, uten at det går på bekostning av matproduksjonen.
- Være en pådriver for at rovdryrforliket følges og redusere tap til freda rovvilt. Alt tap til rovdyr må erstattes fullt ut.

Dette har vi gjort:

Vi har arrangert klimakvelder med innføring i bruk av klimakalkulator, og har jobba mye med videreføring av kornprogrammet og framtidig finansiering.

Kornprogrammet har som mål å øke kornproduksjonen i Østfold, Akershus, Oslo og Buskerud.

Akershus Fylkeskommune har gitt økonomisk støtte til kornprogrammet for de neste tre åra.

Kornprogrammet finansierer også at lokallaga kan invitere en NLR-rådgiver til å informere på en fagkveld eller en markvandring. Seks av våre lokallag benyttet seg av dette i 2024.

Kari Sofie Bjørnsen (fylkesleder i Høyre) og Anne Kristine Linnestad (Storingsrepresentant Høyre) tok i mot Morten Tømte, Jan Ivar Tjernæs og Marthe Bogstad på Stortinget. Vi diskuterte tiltak retta mot Oslofjorden.

Solveig Schytz (V) er fylkesråd for plan, kulturminner, miljø og klima, og inviterte Akershus Bondelag ved Helge Randem og Morten Tømte til dialog om Oslofjorden. Vårt budskap var at man må ha faglig belegg for tiltaka som innføres og tenke langsiktig. Det er også avgjørende at bonden har investeringsevne til å

gjøre nødvendige tilpasninger.

Vi har også hatt møte med fylkeskommunen vedrørende rensing av Oslofjorden og ulike potensielle prosjekter for landbruket. For Bondelaget er det avgjørende at man tenker langsiktig og at tiltak som settes i gang er faglig fundamenterte.

I innspillet til jordbruksforhandlingene og i møte med Statsforvalteren har vi tatt til orde for at RMP-midlene skal være en overslagsbevilgning, og understreket at det er behov for økte midler. Oppslutningen om RMP har økt i vårt fylke.

Rovviltnemnda region 4

I 2024 ble det oppnevnt en ny rovviltnemnd.

Akershus Bondelag har som tradisjon å følge rovviltnemnda sine møter, og deltar fysisk på disse møtene så ofte vi kan for å påvirke. I disse møtene har vi mulighet til å si noe innledningsvis, som vi ofte benytter oss av.

Rovviltnemnda region 4 og rovviltnemnda i region 5 vedtar sammen kvote for lisensfelling av ulv innafor og utafor ulvesona.

I tillegg behandler nemnda viktige saker for beitebrukere i Akershus, som for eksempel tilskudd til rovvilt-avvisende gjerder.

Ettersom det var ny rovviltnemnd

i 2024 har vi, sammen med Østfold Bondelag, hatt nemnda med ut på befaring av rovviltavvisende gjerder,

for å vise omfanget og kostnaden ved oppsetting og vedlikehold av disse gjerdene (bildet).

5 Økt forståelse for landbruket

Fra styrets arbeidsplan, vedtatt på årsmøtet i 2024:

- Fortsette å systematisere kontakten med politikere lokalt, på fylkes-/regionnivå og på Stortinget, samt bidra til økt kompetanse og kunnskap om landbruk hos beslutningstakere.
- Akershus Bondelag skal jobbe for at det utarbeides en verdiskapingsrapport for landbruket i Akershus
- Jobbe for en målretta bruk av kommunikasjonskanalene på nett og sosiale medier. Styret skal vedta en kommunikasjonsplan hvert år med temaer man særskilt ønsker å løfte fram.
- Være aktive i samarbeid med organisasjoner og aktører vi har felles interesse med.
- Kommunisere ærlig og åpent om bærekraften i norsk landbruk, med vekt på hvordan dyra har det og måten maten blir produsert

Dette har vi gjort:

Nettverksjobbing er viktig for en så politisk næring som landbruket er. Vi bruker derfor tid og ressurser på å møte, diskutere og samarbeide med politikere og andre som har innflytelse på næringa vår. Et utdrag av møter vi har hatt i 2024:

Grisehusdiskusjoner

Akershus Bondelag inviterte med fylkesråd for finans, Tom Staahle (Frp) og fylkesråd for samfunn og utdanning, Lise Hagen Rebbe-stad (H) til Norsvins nye grisehus i Løten. En nyttig tur med fokus på kostnadseffektiv bygging og norsk svineavl. Harald Bøhnsdalen fra Norsvin, som også er grisebonde i Skedsmo, deltok sammen med fylkesleder og organisasjonssjef. Turen ga resultater da fylkeskommunen rett før jul vedtok ei økt ramme for å bygge grisehus på Hvam Videregående Skole.

Rød(t) beredskap

Lokalt næringsliv er en sentral del av totalberedskapen og selvforsyninga vil være avgjørende for at forsvaret skal fungere i krise og krig, sa en samla forsvarskomite høsten 2024. Rødt har vært en sterk pådriver for at forsvaret skal handle lokalt, og det var tema da vi møtte Rødt-leder Marie Sneve Martinussen hos Lars Lauten i Ullensaker.

Vårt budskap var at Forsvarskomiteens utsagn understreker behovet for landbruk i hele landet. I Akershus har vi potensial til å øke produksjonen av matkorn og grøntprodukter, og dermed bidra til økt selvforsyning.

Møte med Senterpartiet

Høsten 2024 hadde vi møte med Akershus Senterparti. Vår klare oppfordring til Senterpartiet var å brette opp ermene og finne politiske

Det er viktig å møte politikere. Fra øverst: Møte med Høyre på Stortinget, med SV på Tømte gård, med næringsråden på fylket og med Senterpartiet og tur med fylkespolitikere og fagfolk til Løten for å se på grisehus.

løsninger som gir bonden forutsigbarhet og framtidstro! Dessuten at det krevde politisk vilje og et flertallsvedtak knytta til tallgrunnlaget i Stortinget.

Flere møter med SV

Som regjeringens foretrukne forhandlingspartner har SV vært et viktig parti å holde kontakten med. Poteten er en viktig del av den norske matberedskapen, og vi bør spise mer norsk potet! Derfor tok SV initiativ til å forsterke tollvernet på potet i fjorårets statsbudsjett og fikk gjennomslag. Et forsterka tollvern gir mer norske poteter i butikkhyllene. Høstens prisstatistikk viste også at potetprisen til forbrukerne gikk ned etter at tollvernet ble styrka! Høsten 2024 ble partileder Kirsti Bergstø invitert til politikk og potetopptaking på fylkesleder Morten Tømtes gård i Eidsvoll. Norges Bondelags nestleder Egil Hoen og vår fylkesleder Morten Tømte oppfordra til å fortsatt kjempe for et bedre tollvern på storfekjøtt, epler og løk i statsbudsjettet for 2025. Vi benytta også anledningen til å minne SV på at vi venta på framdrift i saken om nytt tallgrunnlag! Høsten 2024 møtte vi også Akershus SV om tallgrunnlag.

Møte med fylkesråden for næring om Akershuslandbruket

Fylkesråd for næring, Ida Lindtveit Røse (KrF), inviterte til dialog om Akershuslandbruket. Hun fikk presentasjoner av alle organisasjonene på Grønt Fagsenter, og vi besøkte en lokal bonde. Vi understreka at landbruket er en av de største næringene i Akershus, med store ringvirkningseffekter.

6 Hverdags-Bondelaget leverer

Fra styrets arbeidsplan, vedtatt på årsmøtet i 2024:

- Støtte lokallag og enkeltmedlemmer som møter utfordringer fra lokale eller regionale myndigheter og bidra til at de får en mest mulig rettferdig behandling.
- Akershus Bondelag skal ha møteplasser for dem som skal inn i, eller er nye i, næringa.
- Kontakte bønder som opplever krise som f.eks. brann og tap til rovdyr.

Dette har vi gjort:

I oktober 2024 arrangerte vi et grunneierkurs for bynære bønder, med økonomisk støtte fra Akershus Fylkeskommune. Kursets 60 plasser ble fylt opp lenge før påmeldingsfristen gikk ut.

Tre kunnskapsrike advokater – Olav Røssaak, Magnus Dæhlin og Ingvild Ladegård Lockert – holdt spennende og informative foredrag om de mange ulike problemstillingene en bynær grunneier kan møte på, og havet av regelverk en må forholde seg til som grunneier i Akershus.

Noen av temaene var ekspropriasjon, omdisponering av landbruksarealer, folk som går over dyrka mark og allemannsretten, ansvar som grunneier dersom dyrene dine rømmer, støy, planprosesser og påvirkning. Deltakerne stilte mange gode spørsmål som ga en god diskusjon.

På grunn av høy etterspørsel holdt vi nytt kurs 27. februar, som også ble fylt opp i god tid før påmeldingsfristen gikk ut. Vi planlegger med et kurs nr 3 høsten 2025, og har venteliste til det.

Også i 2024 inntraff dessverre alvorlige hendelser i vårt distrikt, som branner i driftsbygninger, ulykker og tap til rovvilt. Vår oppgave er å kontakte gårdbrukeren det gjelder og tilby hjelp og informere om hva som finnes av hjelpetiltak, som for eksempel landbrukets HMS- tjeneste.

Landbrukssamvirke Øst arrangerte Møteplass for bonden i oktober på Felleskjøpet Kløfta. Dette er et arrangement for bønder i alle samvirkeorganisasjonene. Omlag 50 bønder møtte opp og fikk faglig påfyll om korn- og førsesongen 2024, markeds situasjonen på kjøtt og ny prismodell for melk. Mattilsynet deltok også for å snakke om sykdommen blåttunge. Akershus Bondelag hadde også et innlegg om saker vi har jobba med og skal jobbe med fremover,

Grunneierkurset var åpenbart etterlengtet. Deltakerne stilte gode spørsmål som ga en god diskusjon.

samt hva vi har oppnådd i året som har gått.

Gjennom 2024 har vi synliggjort bonden i Akershus gjennom serien «Akershusbonden i arbeid» på face-

book. Vi er mange bønder i Akershus, både i forskjellige produksjonsgreiner og i størrelse på produksjon. Det har vi ønska å vise forbrukere og politikere gjennom disse presentasjonene.

Husdyrgruppa – nytenking for samarbeid

Fylkesstyret i Akershus Bondelag bestemte i sitt første styremøte at de skulle organisere ei husdyrgruppe i Akershus, bestående av representanter fra fylkesstyret og representanter fra næringsorganisasjonene TINE, Nortura, Norsvin, TYR og Norsk Sau og Geit. Målet med gruppa er å løfte aktuelle problemstillinger og å drøfte høringer og annet vi gir innspill til.

Gruppa er ikke et formelt organ, men diskusjoner og synspunkter der tas med inn i styrebehandlninga i Akershus Bondelag.

Husdyrgruppa har i år bidratt i innspillet til gjødselbrukforskriften, jobba med veterinærvaktordningen på Nedre Romerike og hatt møte med Mattilsynet på Romerike om status for dyra i Akershus og Mattilsynets prioriterte saker.

Husdyrgruppa: Bjørn Baadshaug fra Tine, Anna Aaby fra Akershus Sau og Geit, Johan Klever fra Akershus Bondelag, Ole Martin Haugen fra Norsvin, Marit S. Flintegård fra Norsvin, Ann Margaret Grøndahl fra Mattilsynet, Marthe Bogstad fra Akershus Bondelag og Kåre Anders Ingeborgrud fra Nortura.

Sammen har vi tatt vare på det norske landbruket i over 60 år

Forsikring

Pensjon

Som medlem av Norges Bondelag får du

- minst 20 % på private skadeforsikringer
- 20-40 % rabatt på landbruksforsikringer
- god pris på pensjonsordninger

Les mer på gjensidige.no/bondelaget

Lokallagene i Akershus Bondelag

per 1. januar 2025

Lokallag	Medlemmer	Lokallagsleder	Mobil	E-post
Aker Og Oslo Bondelag	462	Nils Jørgen Brodin	90661922	njbrodin@gmail.com
Asker og Bærum Bondelag	349	Unni Wolden Staver	92868666	uwstaver@gmail.com
Aurskog Bondelag	124	Lars Vegard Borstad	90738919	lveg-b@online.no
Blaker Bondelag	149	Eva Stortrøen	91735222	evastort@gmail.com
Eidsvoll Landbruksforening	272	Kaja Merete Aas	94821958	kaja_m.a@hotmail.com
Enebakk Landbrukslag	168	Gro Grinde	97543711	toboel@online.no
Feiring Landbrukslag	21	Jens Ola Lundstad	91600687	jens.ola@holnordre.no
Fet Jordbruksforening	167	Per-Jacob Ølstad	48024802	perjacob@fetsundveterinar.no
Frogn Bondelag	137	Terje Frogner	93288705	terje_frogner@msn.com
Frogner Bondelag	68	Ola Hytjan	41401170	ola.hytjan@outlook.com
Gjerdrum Bondelag	169	Thomas Jordet	93496724	Thomas.jordet@a-mf.no
Hurdal Landbrukslag	98	Mina Hoel-Knai	95401954	minahk97@hotmail.com
Hurum Bondelag	121	Jakob Lajos Volent	95423459	jakobvolent@gmail.com
Høland Bondelag	314	Erik Glende	98617126	erik_gle@yahoo.no
Jevnaker Bondelag	124	Eivind Wårum	99734283	e.waarum@hotmail.com
Kråkstad og Ski Bondelag	266	Øyvind Berg	90748368	oy-be@online.no
Lunner Bondelag	163	Eirik Almqvist		
Lørenskog Landbruksforening	65	Ole Haug	90127084	ole_haug@online.no
Nannestad Bondelag	204	Karl Martin Nordby	95742776	km@nordbymaskin.no
Nes Landbrukslag	467	Even Gulbrandsen	47844635	gulbrandsen.even@gmail.com
Nesodden Landbrukslag	74	Carl Fredrik Heltzen	90161775	fredrik@heltzen.no
Nittedal Og Hakadal Bondelag	123	Olav Skrøver Aaraas	96626347	olav.aaraas@gmail.com
Oslo Bybondelag	22			
Rælingen Landbrukslag	67	Lars Peder Jahr	98059604	lars_peder_92@hotmail.com
Rømskog Bondelag	26			
Røyken Bondelag	139	Ole Martin Rud		
Skedsmo Bondelag	136	Hallvard Olai Berg	90912129	halvard.berg@berggard.no
Sørum Bondelag	215	Ole Kristian Sæther	46822733	ole.kr@live.no
Ullensaker Bondelag	384	Eli Ording	90796853	eli.ording@gmail.com
Vestby Landbrukslag	236	Stein Are Tuft Lie	97437803	stein.lie@roxtec.com
Ås Landbrukslag	304	Morten Gultvedt	91545234	morten@gultvedt.no

Resultatregnskap 2024 og budsjett 2025

	Budsjett 2025	Regnskap 2024	Budsjett 2024	Regnskap 2023	Noter (se neste side)	
					budsjett 25	regnskap 24
Salgsinntekter						
Annonser		30 955	20 000	21 545		
Kurs og deltakerinntekter		30 000	40 000	190 400	A	1
Andre inntekter						
Tilskudd klimakalkulatorkurs statsforvalteren		13 526				
Tilskudd til landbrukshelg fylkeskommunen				173 000		
Tilskudd fra fylkeskommunen	60 000	28 030	50 000	25 000		
Brannverndag bærekraftsfondet	110 000					
Norsk Landbrukssamarvirke		1484	20 000	40 450		
Norges Bondelag- rammetilskudd	1 090 000	1 090 000	1 090 000	1 050 000		
Norges Bondelag Støtte aktive lokallagsmidler	430 000	424 705	410 000	371 741		
Norges Bondelag vervemidler	40 000	19 800				
Norges Bondelag unge bønder kurs	10 000		10 000	30 000		
Norges Bondelag valgkampmidler	60 000					
Sum inntekter	1 920 000	1 638 500	1 640 000	1 902 136	B	2
Kostnader per aktivitet						
Fylkesleder	328 347	377 631	310 000	328 347		3
Reise-/møtegodtgjørelse styret (4)	400 000	379 228	400 000	536 437		3
Møter og aktiviteter						
Regionmøter+samling Landbrukets hus	30 000	39 066	50 000	43 475		
Ledermøte inkludert overnatting	220 000	217 293	150 000	28 423	C	
Årsmøte (inkl. overnatting styret)	120 000	99 080	90 000	209 882		
Stormøte korn	60 000	53 707	50 000	11 900		
Landbrukshelga			-	324 888		
Brannverndag	80 000					
Verdensdagen for psykisk helse	50 000					
Bilag med Bondebladet	20 000	17 919				
Sum møter og aktiviteter	580 000	427 065	340 000	618 568		4
Deltagelse i utvalg, RMP, vannområder mm.	30 000	20 385	30 000	20 767		
Valgkomiteen Akershus	20 000	12 005	25 000	7 111		
Opplæring tillitsvalgte	20 000		30 000	5 538		
Unge bønder	10 000	12 426	50 000	25 701		
Lokale aktivitetsmidler (støtte lokallag)	330 000	300 500	340 000	311 500	D	
Aksjoner	20 000	18 736	30 000	-		
Politikerkontakt	50 000	5466	20 000	20 600	E	5
Diverse andre kostnader (6)	10 000	7521	50 000	62 773		
MARkedsmateriell	10 000	9285				
Sum driftskostnader kjernevirksomhet	1 940 000	1 650 119	1 625 000	1 937 345		
Sum driftsresultat	-20 000	-11 619	-25 000	-35 208		
Finansinntekter	50 000	53 788	40 000	40 367		
Resultat AB (kjerneaktivitet)	30 000	42 169	55 000	5 159	F	

Noter til regnskap 2024 og budsjett 2025

Noter til regnskap for 2024:

1: Kurs- og deltakerinntekter knytter seg til grunn-eierkurset i 2024

2: Akershus Bondelag har fått utbetalt tilskudd fra fylkeskommunen og Statsforvalteren til konkrete tiltak/arrangementer etter søknad. Midlene vi får til aktive lokallagsmidler er i hovedsak utbetalt til lokallaga og brukt til å gjennomføre ledermøte med

lokallaga i Akershus Bondelag.

3. Utgifter til fylkesleder og styret inkluderer godtgjøring, reise, overnatting og bevertning.

4. Vi har gjennomført 3 regionmøter i forbindelse med jordbruksforhandlingene og ei samling i Oslo for å oppsummere forhandlingene. Ledermøtet inkluderer en overnatting, middag og to møtedager

på hotell. Utgifter til bilaget med Bondebladet kan sees i sammenheng med annonseinntekter.

5. Utgiftene til politikerkontakten viser ikke aktivitetsnivået, da hovedtyngden av utgifter er møtegodtgjørelse til styret.

Noter til budsjett for 2025

A) Det planlegges to grunneierkurs i 2025 med totalt 100 betalende deltakere. Målet er at kurset går i 0.

B) Det budsjetteres med en økning i inntekter. Inntektene er imidlertid knytta til aktivitet, som gjennomføring av brannverndag, valgkamp,

samlings for unge bønder og verdensdagens for psykisk helge.

C) Det planlegges to dagers ledermøte med overnatting med inntil to representanter fra lokallaga.

D) Aktive lokallagsmidler utbetales til lokallaga ut fra

gjennomført aktivitet.

E) Valgkamp og aktiviteter retta mot politikere er en prioritert oppgave i valgkampåret.

F) Det budsjetteres med et overskudd etter finans-inntekter på kr 30 000.

ENERGI KOMPANIET

– Din total leverandør av oljeprodukter i Oslo/Akershus

Energikompaniet AS er et firma med røtter tilbake til 1957 i oljebransjen. Vi leverer diesel, biodiesel, biofyringsolje, smøreolje, dieseltanker, ad-blue og kjemi.

Vi er konkurransedyktige på pris og service.

Kontakt oss for tilbud på tlf: 63 98 00 00

Rådgivning AS Vi hjelper deg fra idé til gjennomføring!

Vi har lang erfaring med bistand til ulike byggeprosjekter og vår sivilarkitekt Lena Sørum Olstad er arkitekt og bonde med tilhold i Gjerdrum. Hun samarbeider med våre bygningsingeniører og interiørarkitekt og har jobbet med store og små landbruksrelaterte prosjekter:

- Ny bruk av bygningsmasse i landbruket
- Driftsbygninger
- Tilbygg/påbygg
- Kurs- og konferansegårder
- Kårboliger
- Våningshus
- Fradelinger og dispensasjoner
- Bedre tun løsninger

Gå gjerne inn på nettsiden vår www.pemrad.no og ring oss for en uforpliktende drøfting av det du måtte trenge hjelp til, eller kom innom for en «kaffeprat» i våre lokaler på Ask i Gjerdrum!

Kontaktinfo; Lena Sørum Olstad, e-post: lena@pemrad.no, mobil: 922 57 002

Kringler Gjestegård - Destilleri

Smakfulle Rom - Kurs- og konferanse gård

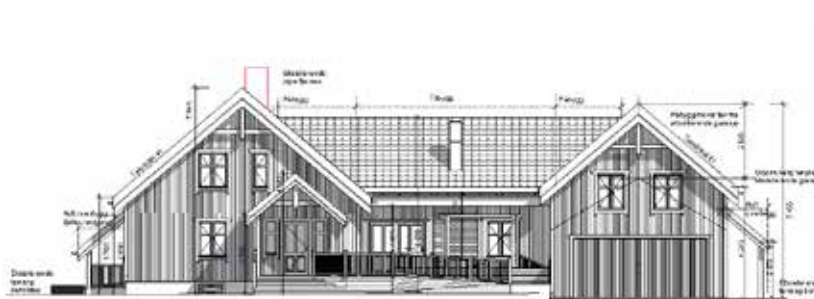
Eksisterende - våningshus

Ombygging - våningshus

Eksisterende - kårbolig

Ombygging - kårbolig

Ny driftsbygning

Forbedret tun løsning

Fellesutvalg og -program

Felles korn- og miljøutvalg i Akershus og Østfold Bondelag

Våren 2024, etter årsmøtene i fylkeslaga, ble Johan Hinnaland Klever (Akershus) ny leder av felles korn- og miljøutvalg i Akershus og Østfold Bondelag.

I utvalget har han med seg Liss Cathrine Holme (Østfold), Pål Hagerød (Østfold), Ole Kristian Sæther

(Akershus), Terje Fossen-Hellesjø (Akershus). Vara: Kari Anne Aaby (Akershus) og Ellen Evenrød (Østfold)

Utvalget har hatt tre teamsmøter i løpet av året.

Korn- og miljøutvalget har gitt innspill til jordbruksforhandlingene,

samt planlagt og deltatt på stormøte korn i Lørenskog.

I tillegg har kornutvalget behandla innspill om avstandskrav til kanter ved bruk av plantevernmidler.

Kornprogrammet

Kornprogrammet er et kompetanseprogram for kornbønder i Viken, i regi av Akershus, Østfold og Buskerud Bondelag.

Målet er å øke kornproduksjonen på en bærekraftig måte, og skape fellesskap kornbønder imellom.

Prøgrammet finansieres av de tre fylkeskommunene.

2024 har vært et innholdsrikt år med mange aktiviteter. Først ut var Kornskolen økonomi på Kiel-ferga. Suksessen «lunsj med fag» ble videreført med 11 faginnlegg. Med innføring av miljøkrav i Buskerud var det naturlig å ha fokus på dette, med både harvedemonstrasjon og tre miljøkravmøter. Utpå høsten arrangerte vi økokornseminar og avsluttet

året med kornskolen, tre parallelle kurs i Østfold, Buskerud og Akershus.

Kornprogrammet har også bidratt til møter i regi av lokale bondelag, markvandring og har sendt ut nyhetsbrev.

Felles grøntutvalg

Østfold og Akershus Bondelag har et felles fagutvalg på fagområdene grønnsaker, potet, frukt og bær. Sekretariatsfunksjonen innehas av Østfold Bondelag.

Grøntutvalget har avholdt to utvalgsmøter i 2024.

Saker som har vært drøftet og gitt innspill på er:

- Status sesong, produksjon og planer i vårt område
- Innspill til jordbruksforhandlingene 2024
- Tollbeskyttelse og endringer tollvern statsbudsjett
- Saksbehandlingstid UDI

- Arbeid med program for fagmøter for grøntprodusenter
- Unntak fra forbudet mot innleie fra bemanningsbyråer
- Innspill til høring om elektronisk plantevernjournal og avstandskrav kantvegetasjon

Utvalget arrangerte fagmøte for grøntprodusenter i Råde i april, hvor temaene og diskusjonene handlet om eierskap, bærekraft, sortsutvikling, bruk av genteknologi, rekruttering og ikke minst marked. Innledderne var Espen Gultvedt fra Bama, Annika Grundt som er prosjektleder for landbrukets bærekraftprosjekt,

Kristin Børresen fra Graminor og Egil Hoen fra Norges Bondelag.

I november bidro utvalget til et felles fagmøte med Buskerud, hvor temaene omhandlet økonomiske og juridiske spørsmål fra en grøntbonde sin hverdag. Alt fra valg av selskapsformer, pensjon, obligatorisk tjenestepensjon for sesongarbeidere, overdragelse og aktuelt fra Bondelaget og Gartnerhallen ble drøftet. Her innledet Erling Martinsen fra Aktiv Økonomiservice Lier, Jan Bangen og Even S. Aarnes fra Norges Bondelag og Kai Knutsen fra Gartnerhallen.

Stormøte korn

160 møtte opp da Akershus og Østfold Bondelag arrangerte stormøte korn i Lørenskog kulturhus i mars. Anne Ekornholmen (Nationen) leda praten mellom leder Bjørn Gimming i Norges Bondelag og landbruksminister Geir Pollestad. Gimming var utålmodig når det gjaldt å få på

plass et nytt tallgrunnlag. Videre var det innlegg om et klima i endring av Reidun Gangstø, klimaforsker fra Meteorologisk Institutt. Deretter presenterte Lillian Øygarden fra NIBIO landbrukets nye klimaplan. Avslutningsvis informerte Kay Henrik Bucher fra

Statsforvalteren i Oslo og Viken om sine erfaringer etter en utfordrende sesong i forbindelse med ekstremværet i 2023.

Du kan droppe snarveiene når alt er i orden i fjøset

Livet er å ha tid. Tid til å gjøre noe helt annet.
Slik får vi energi til arbeid og omsorg
for de vi er glad i – både to- og firbente.

Fjøssystemer vet alt om hvordan fjøs
bygges og driftes. Og gode fjøs gir mer tid.

Derfor er vi bonden og dyrenes førstevalg.

Telefon 02634 fjssystemer.no

FJØSSYSTEMER

Bonden og dyrenes førstevalg

Årsmeldinger fra samarbeidende organisasjoner

ÅRSRAPPORT AKERSHUS BYGDEUNGDOMSLAG 2024/25

Årsmøtet i Akershus Bygdeungdomslag ble avholdt den 24. februar, på Kløfta velhus.

Siden årsmøtet 2024 har styret i ABU bestått av:

Leder: Anniken Dølerud Laake, Sørumsdal BU

Organisatorisk nestleder: Solveig Ording Reierstad, Ullensaker BU

Bygdepolitisk nestleder: Fredrik Fjærvoll Olsen, Vestby BU

Økonomileder: Margrethe Lindrup, Aurskog-Høland BU

Infoleder: Elie Paulshus Garnes, Vestby BU

Nybrottsleder: Eivind Berg/Håkon Ringnes Skedsmo/Ullensaker BU

Tevlingsleder: Live Grøndahl, Nes BU

Aktivitet- og kulturleder: Natalie Larssen, Nannestad BU

1.vara: Håkon Ringnes/Torbjørn Karterud, Ullensaker/Skedsmo BU

2.vara: Torbjørn Karterud/Edvard Finstad, Skedsmo/Nannestad BU

3.vara: Edvard Finstad/Kristoffer Bjørneby, Nannestad/Nes BU

4.vara: Kristoffer Bjørneby, Nes BU

ABL-representant: Marthe Bogstad

ABK-representant: Kate Hagan

NBU-kontakt: Ole Jørgen Rød/Oda Torgersbråten

Arbeidsåret 2024/2025 har nok en gang vært et knallbra år for Akershus BU! På årsmøte i februar 2024 ble det diskutert mange gode saker, inkludert en sak om hva som skal gjøres med overskuddet etter landsstevnet i 2023. Vi har nå fått laget et fond som lokallagene kan søke penger fra, og vi ser at dette bidrar til mye og god aktivitet i lokallagene våre!

Vi startet arbeidsåret med å delta på vårkurs på Sundvolden Hotell i Hønefoss. Her ble vi kurset av sentralstyret i våre forskjellige verv, og vi ble godt kjent med de andre fylkesstyrene!

24. april arrangerte fylkesstyret lokallagssamling, med beredskapsplan og kommunikasjon som tema. Det ble også diskutert retningslinjer rundt søking av penger fra landsstevne-fondet, og vi hadde en fin sosial kveld med lokallagsstyrene. Den 4. mai arrangerte vi nemnds-dag på Grønt Fagsenter på Hvam. Dagen bestod av en felles oppstart, før nemndene jobbet innad med

sine mandater. Disse mandatene har vært grunnlaget for arbeidsåret som har gått i fylkesstyret. Dagen ble avsluttet med felles grilling og kos i vårsola!

I juni var det klart for ABUs sommerstevne, denne gangen arrangert av Vestby BU. Vi hadde en flott helg på Skøien gård med midtsommertema, og det var ekstra hyggelig at en stor gjeng fra Østfold BU tok turen! Etter et sommerstevne kommer det alltid et landsstevne, og i år gikk turen til nabofylket Østfold. 14. juli dro årsmøtedelegater og leirbyggere ned til Rakkestad for å få opp vår kjære ABU-hall, og på tirsdagen kom resten av bølgingen, klare til dyst for å ta med seg tevlingspokalen hjem. Det klarte vi, og for tredje året på rad ble tevlingspokalen vår, denne gangen for godt! Akershus var det største fylkeslaget på landsstevnet, og vi koste oss med bading, tevling, korsang på kulturmonstring

ÅRSRAPPORT ABU FORTS

og Gatsby-stemning i ABU-hallen. Vi gleder oss stort til å ta turen til Gausdal i 2025!

I august tok en liten gjeng ABUere turen til Heidal, for å dra på Sjoa rafting! Vi hadde en veldig artig helg med rafting, elgsafari, lavvo og bading.

Etter lokallagsårsmøter i august var det i september var det tid for høstkurs, i år holdt på Klækken hotell. De tillitsvalgte i lokallagene ble opplært i sitt verv på særdel, og generelt fikk de tillitsvalgte et godt innblikk i hva bygdeungdomslaget er. Forhåpentligvis ble det også knyttet mange gode og nye bekjensker som førte med seg et enda mer sammensveiset fylkeslag!

I oktober tok en god gjeng ABU-ere den lange turen til Namdalseid, på NBUs høstarrangement. Akershus var sterke på tevlingsfronten, og tok

med seg flere pallplasser hjem. Med dyrehenger til bankett og luftmadrass koste vi oss gløgg!

I november arrangerte vi lokallags-samling med tema psykisk helse, og vi hadde et flott foredrag med Marielle Nystad Hansen, om hva som kan ligge bak vanskelige tanker og følelser, og hvordan disse tankene påvirker handlingene våre. Fylkestyret er godt fornøyd med godt oppmøte på 80 stykker!

I januar var det igjen tid for ABUs årlige trysiltur! 48 stk tok turen i år, og vi hadde en kjempefin helg med slålåm, aking, afterski og mye morro!

Akershus Bygdeungdomslag kan se tilbake på et år preget av god aktivitet, tevlingspokal og mye morro! I utgangen av 2024 var vi 1249 medlemmer i ABU, noe som gjør oss til det største fylkeslaget i NBU! Dette

er utrolig artig, og noe vi er svært stolte av.

Fylkestyret ser fram til et nytt år, med god og gjensidig styrerepresentasjon, og ønsker dere et godt årsmøte!

Hilsen
Fylkestyret i Akershus Bygdeungdomslag v/Anniken Dølerud Laake

Booke en distriktssjef til medlemsmøtet?

Lokalt tilstede for lokallaget

Økonomi i landbruket, finansiering, forsikring, sparing eller gårds-overdragelser som tema på neste medlemsmøte?

Våre distriktssjefer har lang erfaring fra landbruket, og er spesialister på finansiering, forsikring og eiendomsmegling for landbruk. De deler gjerne av sin kompetanse til ditt lokallag – om det er medlemskveld, gårdsbesøk eller årsmøte.

Finn din distriktssjef på landkreditt.no/distriktssjefer

Sjekk mer på landkreditt.no eller ring oss på [23 00 08 00](tel:23000800)

 Landkreditt

LOKALLAGSKONTO

Husk! Vi tilbyr konto til lokallaget med gode betingelser. Det er enkelt å opprette og å bytte disponenter når kassereren byttes.

Les mer på: [Landkreditt.no/lokallagskonto](https://landkreditt.no/lokallagskonto)

Sammen tar vi vare på jorda, dyra og framtida

Felleskjøpet tilbyr deg de beste produktene og helhetlig rådgivning i alle deler av bondens drift. Fra maskin og redskap, driftsbygninger og fjøs, til fôr, plantevern, såvare, gjødsel og øvrige landbruksrekvisita.

Vi er tilgjengelige hele året, og er eneste totalleverandøren med skreddersydde produkter og tjenester til landbruket.

Felleskjøpet

Tlf.: 72 50 50 50 · felleskjopet.no

ÅRSRAPPORT 2024 FRA I AKERSHUS BYGDEKVINNELAG

Våre viktigste saker i 2024 har vært Beredskap og matsikkerhet, jordvern og gratis skolemat.

Akershus bygdekvinnelag sitt distriktsårsmøte ble holdt på Bøndernes Hus i Fenstad 16. mars 2024. Vertskapslag var Nes- og Østre Udnes bygdekvinnelag. Til tross for et forrykende uvær med snøfokk og glatte veier møtte delegater, observatører og gjester fulltallig opp. Akershus bygdeungdomslag og Akershus bonde- delag var ikke representert.

Siri Sundhagen var møteleder. Astrid Seime informerte om prosjektet Nøysom fra Norges bygdekvinnelag. Årsmøteforedraget «Finn din beste egenskap og bruk den» v. Anne Ekornholmen.

På årsmøte ble Eidsvoll Bygdekvinnelag kåret til vinner av to vervepriser, Best i vekst og Best på kvinner under 40.

Styrets sammensetning i 2024:

Distriktsleder Marit Helene Lund, Ullensaker. Nestleder Anne Trehjørningen, Nittedal og Hakadal, Sekretær Mona Kalfoss Eriksen, Eidsvoll. Kasserer Kate Nørve, Nes, Styremedlemmer Laila Grastvedt, Eidsvoll og styremedlem Unni Fyrde, Asker.

1 vara Stine Mellum Andresen, Sørum. 2. vara Hilde Olstad, Gjerdrum Representant til Akershus bonde- delags styre, Laila Grastvedt, vara Marit Helene Lund. Representant til Akershus bygdeungdomslag, Kate Nørve. Styremedlem i Studieforbundet Kultur og tradisjon Akershus, Marit Helene Lund.

Distriktsstyret har avholdt 11 styremøter samt arbeidsmøter knyttet til flere arrangementer. Vi ønsker å ha god kontakt med våre 23 lokallag og har deltatt på årsmøter, sonemøter og andre arrangementer.

Fem av våre lokallag rundet 90 år i 2024, Asker, Enebakk, Gjerdrum, Kråkstad og Ås. De inviterte til flotte jubileumsfeiringer.

Landsmøte i Norges bygdekvinnelag ble arrangert i Ålesund 7-8 juni. Akershusbenken var aktivt til stede og besto av Marit Helene Lund, Anne Trehjørningen, Mona Kalfoss Eriksen, Unni Fyrde, Kristin Retvedt og Unni Tømte samt tre observatører, Anne Berit Aurstad, Anne Lise-Lund og Saskia Ross. Jorun Henriksen fra Akershus gikk av etter 4 år som leder. Anne-Irene Myhr, Nord Trøndelag ble ny leder.

Vinnerne i konkurransen Strikk Ung ble kåret. Bygdekvinnegenseren og bygdekvinnelua. Prisen for Bygdekvinnelua gikk til to bygdekvinner fra Ski, Anne Marie Endsjø og designer Randi Falla.

I 2024 slo vi et slag for Poteta. Vi utlyste konkurranse vår/sommer 2024 med oppfordring til å lage den beste potetretten i Akershus. Vinneren, Astrid Hoel, Kråkstad ble kåret på Høstseminaret 9, november.

Vi delte ut 2000 kroner i tilskudd til lokallag som ønsket å holde et arrangement for å verve unge bygdekvinner.

10. september arrangerte vi Inspirasjons- og ledersamling på landbrukets Hus i Oslo. Tre av våre yngste bygdekvinner fortalte hva bygdekvinnelaget betød for dem. De ga gode råd om hvordan rekruttere flere unge kvinner. Trine Skei Grande holdt foredrag om bygdekvinnes betydning for utviklingen i Norge.

Akershusmesterskapet i potetskrel- ling gikk av stabelen lørdag 5. oktober på Minne Gård, Minnesund, et samarbeid med Eidsvoll Bygdekvinnelag. Yulianna fra Frogn ble Akershusmester. Jorun Henriksen holdt foredrag om beredskap og Morten Tømte delte av sin solide kunnskap om potet.

Vårt årlige høstseminar ble holdt på Husebylåven lørdag 9. november. Dette var et samarbeid med Skedsmo

bygdekvinnelag. 60 bygdekvinner hadde tatt turen til de flotte lokalene i denne spesielle låven. Elin Løken, bygdekvinne og ildsjel, fortalte historien om Husebylåven. Forfatter Kirsten Winge holdt foredrag og om hva vi kan sanke av spiselige vekster i skogen og på fjellet. Vår nye kontakt i Norges bygdekvinnelag, Borghild Strekerud fra Østfold, informerte fra sentralstyret. Beredskap og formidling av praktisk matkunnskap har vært og er to av våre viktige satsingsområder. Jorun Henriksen belyste disse temaene og ga råd om hva som burde være innholdet i et beredskapslager.

Den største og mest arbeidskrevende innsatsen i 2024 var svelesteking for Felleskjøpet på Agroteknikk 14. – 17. november. Bygdekvinner fra Eidsvoll, Gjerdrum og Nittedal-Hakadal dekket tre dager mens Distriktsstyret stilte opp på søndagen. Det ble en kjempejobb med praktiske forberedelser, svære innkjøp, arbeidsfordeling, og steking i messehallen fra klokka fra klokka 9 – 18. Bygdekvinner liker å bli lykkelig slitne sammen og vi hadde det utrolig morsomt. Vi anslår at det ble stekt ca. 20 tusen sveler på fire dager. Mon tro om dette ville kvalifisert til verdensrekord.

Oslo, 10. januar 2024
Distriktsstyret i
Akershus bygdekvinnelag

PLANTEKULTUR

PÅ LAG MED BONDEN

**Fiskå Mølle leverer driftsmidler av høyeste kvalitet.
Det skal lønne seg å velge spisskompetanse.**

Har du spørsmål om sertifiserte såvarer, gjødsel, plantekultur eller andre driftsmidler - ta kontakt med våre dyktige rådgivere.

For mer informasjon og kontakt-detalljer, se:

fiska.no

VI ER IKKE STØRST

Det er bra - det gjør deg nemlig enda viktigere for oss. Solid arbeid, gode løsninger og dyktige ansatte har gitt oss en sterk posisjon i markedet. Vi står på for bonden hele tiden - for vi vet at ingenting kommer av seg selv.

Historien startet for over 100 år siden, og bærer preg av troen på hardt arbeid og sunt bondevett. Det ser vi også hos våre dyktige kunder. Som vi alltid har sagt i Fiskå: Godt gjort - er bedre enn godt sagt.

Smebøls landbrukslegat - årsrapport

Legatets formål er å styrke landbruksnæringens anseelse blant befolkningen, særlig i Akershus, herunder å styrke aktiviteter som tar sikte på å gi økt informasjon om landbruket, styrke samarbeidet og kontakten mellom ulike landbruksmiljøer om faglig aktivitet og informasjonsvirksomhet. Det kan også ytes bidrag til ulike

prosjekter, herunder prosjekter i regi av studenter, og faglige tiltak som har til formål å fremme landbruket i bynære områder.

I 2024 ble det gitt tilsagn til 5 prosjekter.

Det ble gitt støtte til «Mening, mat og mot» i Bærum, 4H fikk støtte til dyrekurs, Eidsvoll Bygdekvinnelegat

fikk støtte til opplæring og studiehefte «Dyrk selv – beredskap – oppskrifter – historien» i forbindelse med deres 100 års jubileum.

Akershus Bondelag fikk støtte til et ungdomsarrangement «Veier til landbruket», og Romerike Bonde- og småbrukarlag fikk støtte til «Mening, mat og mot» på Minne gård.

Årsrapport Landbrukssamvirke Øst 2024

Deltakerne i Regionale Landbrukssamvirker er medlemsorganisasjoner og samarbeidende organisasjoner i Norsk Landbrukssamvirke: TINE, Nortura, Felleskjøpet Agri, Felleskjøpet Rogaland og Agder, Norsvin, Gjensidige, Honningcentralen, Geno, Norske Landbrukstestener, Tyr, Landkreditt, Gartnerhallen, Norges Skogeierforbund, Norsk Landbruksrådgivning, Norsk Sau og Geit, Hoff, Norges Bondelag, Norsk Bonde- og Småbrukarlag, Norges Bygdeungdomslag.

Formål

Regionale Landbrukssamvirker har som mål å fungere som et samarbeidsforum for landbrukets organisasjoner, med formål om å fremme landbrukets felles interesser i ulike regioner. I tillegg til dette skal ordningen bidra til å styrke samhandlingen mellom medlemsbedriftene i Norsk Landbrukssamvirke. Aktivitetene som gjennomføres på regionalt nivå skal være i samsvar med Norsk Landbrukssamvirkes overordnede strategi. Dette sikrer at samhandlingen og innsatsen på regionalt nivå er i tråd med de overordnede målene og prioriteringene i Norsk Landbrukssamvirke.

Oppgaver

De Regionale Landbrukssamvirker skal gjennomføre oppgaver som samsvarer med prioriterte områder i Norsk Landbrukssamvirkes strategi. Oppgaver som skal prioriteres samhandling rundt er:

- Bidra til å gjøre Norsk Landbrukssamvirkes strategi kjent

- Rekruttering
- Kompetansebygging
- Møteplasser - legge til rette for felles møteplasser med tema som går på tvers av landbrukssamvirkene (bidra til nettverksbygging)

Sekretariatsgruppe i Landbrukssamvirke Øst

Landbrukssamvirke har ei sekretariatsgruppe bestående av TINE SA v/Lill-Anett Elgesem, Nortura SA v/Liv Astrid Varlo, Felleskjøpet Agri SA v/Therese Larsen Kirkeby, Norges Bondelag v/Eline Stokstad Oserud - sekretær, Leder for Landbrukssamvirke Øst Silje Eckdahl, Felleskjøpet Agri

Årssamling 2024

Årssamlinga i 2024 ble avholdt i Norturas lokaler i Oslo. Der fikk vi en gjennomgang av formålet med de regionale Landbrukssamvirkene av Gaute Lenvik, direktør i Norsk Landbrukssamvirke og Maren M. Heggland, seniorkonsulent i Norsk Landbrukssamvirke. Det ble også diskutert arbeidsform ifm. tillitsvalgtopplæring i Landbrukssamvirke Øst. Aktivitetsplanen og budsjettet ble også diskutert, men ble vedtatt på en senere årssamling på Teams.

Møteplass for bonden

Vi arrangerte møteplass for bonden i 2024 på seks forskjellige steder: Kløfta, Gol, Modum, Bø, Barkåker og Mysen. Møtene foregikk i Felleskjøpet sine anlegg og Nortura sto for pølser og Tine for drikke. Bondela-

Landbrukssamvirke Øst

gene holdt innlegg om næringspolitikk og samvirke om markedssituasjonen på de forskjellige stedene. I tillegg var blåtunge, miljøkrav og dyrking av proteinvekster og mat-hvete tema noen steder. De aller fleste stedene var godt besøkt, og det har vært mye positive tilbakemeldinger fra både deltakere og arrangører på stedene.

Samvirkeopplæring i videregående skole

I 2024 har det vært arrangert Toppur59, som er en natursti for lag fra naturbrukslinjene på de videregående skolene i Østfold, Buskerud og Akershus. Det er et arrangement som flyttes mellom de videregående skolene og som engasjerer mange elever hvert år. Det er samvirkerelaterte temaer på postene. Buskerud Bonde- og Småbrukerlag har eierskap til arrangementet og Landbrukssamvirke Øst er med å støtte det. Felleskjøpet har kjørt sitt årlige opplegg med samvirkeopplæring for de videregående skolene i regionen, og alle skolene har fått tilbud. De første skolene har gjennomført opplegg, og flere står på trappene i disse tider.

Midler til regionale prosjekter

Ordningen med midler til regionale samarbeidsprosjekter ble avsluttet høsten 2023, og de siste midlene for prosjekter ble utbetalt første halvår 2024.

Europas største leverandør av deler, tilbehør, hydraulikk og rekvisita til forhandlere innenfor landbruk og industri. Vi har over 500 000 produkter i vår nettbutikk.

Se mer på www.kramp.no

SKANN OG BLI KUNDE IDAG!

UANSETT ÅRSTID - VI HAR DET DU TRENGER!

Våronna er like rundt hjørnet, er du forberedt?

- Slitedeler - Ikke la slitasje på ploger og harver stå i veien for en vellykket våronn!
- Gjødselføring - Vi tilbyr et bredt sortiment av produkter til alle faser av sesongen
- Gjerde - Markedstilpassede priser og et bredt utvalg av produkter fra flere produsenter

Hvorfor velge Kramp?

- ✓ Teknisk support fra spesialister
- ✓ Et omfattende sortiment med over 500.000 varer
- ✓ Hurtig og sikker levering
- ✓ Shop 24/7 via vår nettside og Kramp-app

Fylkeskontoret

Organisasjonssjef Elin Marie Stabbetorp
mobil 995 79 348
e-post elin.marie.stabbetorp@bondelaget.no

Elin Marie er sjefen på kontoret. Hun er ansvarlig for hele virksomheten her i Akershus, og sekretær for fylkesstyret.

Rådgiver Mona Askerød
mobil 934 27 061,
e-post mona.askerod@bondelaget.no

Mona er rådgiver med ansvar for kommunikasjons- og organisasjonsarbeid.

Rådgiver Eline Stokstad Oserud
mobil 971 28 563
e-post eline.stokstad.oserud@bondelaget.no

Eline har ansvar for organisasjonsarbeid, husdyr og rovdyr, og er sekretær for landbruksråd Øst og Smebøls landbrukslegat.

Rådgiver Anja Marie Jahr
Anja var rådgiver med ansvar for arealsaker. Hun sluttet 10. januar 2025.

Besøks- og postadresse: Grønt Fagsenter, Hvamsvegen 696, 2165 Hvam, telefon 63 90 44 40
Faktura: Norges Bondelag avd. Akershus, Postboks 9354 Grønland, 0135 Oslo. Orgnr 939 678 670

Hvorfor skal jeg være eier av TINE-samvirket?

- Et samvirke som arbeider for høyest mulig melkepris.
- Trygg og forutsigbar avsetning av melka.
- Tilgang til verdifull kompetanse i alle deler av melkeproduksjonen.
- En gunstig startpakke som ny bruker.
- Et godt faglig og sosialt miljø i produsentlaget.
- Et samvirke som sikrer deg konkurransekraft og påvirkning videre i verdikjeden.

Sammen skaper vi ekte matopplevelser folk vil ha!

medlem.tine.no

Vi har utvidet vårt grønne landbrukslån!

Ta i bruk klimakalkulatoren og søk om finansiering av bærekraftige tiltak innenfor landbruket.

Les mer på: www.sb1ostlandet.no/gront-landbrukslan.

Priseksempel: Eff. rente 5,20 %, kr 2.500.000,-
o/10 år, kostnad kr 639.505,- totalt kr 3.139.505,-.

Møt våre
medarbeidere:

Årsmøte 2025

Sak 7 Forslag til resolusjoner

Fra fylkesstyret

Ettersendes

Årsmøte 2025

**Sak 8 Forslag til arbeidsplan
for 2025**

Forslag til Arbeidsplan for Akershus Bondelag 2025-26

1. Offensiv næringspolitikk - Inntekt - marked, verdiskaping og økonomiske vilkår

- *Det skal være en hovedoppgave for styret i Akershus Bondelag å arbeide for å styrke økonomien i jordbruket.*
- *Vi skal arbeide politisk for at landbruket får gjennomslag for en mer fleksibel bruk av krone- og prosenttoll for å ta vare på importvernet.*
- *Vi skal jobbe for økt sjølforsyning med vekt på matkorn og grøntproduksjon i Akershus*
- *Vi skal arbeide for bedre velferdsordninger i landbruket*

2. Valgåret 2025

- *Vi skal synliggjøre verdiskapinga som landbruket i Akershus står for*
- *Vi skal gi fylkesutsendingene innspill på aktuelle endringer til partiprogrammene i forkant av landsmøtene til partiene som er representert på Stortinget*
- *Før stortingsvalget skal vi invitere Akershus-toppkandidatene fra alle partiene på gårdsbesøk*
- *Vi skal systematisere kontakten med politikere lokalt, på fylkes-/regionnivå og på Stortinget, samt bidra til økt kompetanse og kunnskap om landbruk hos beslutningstakere.*

2. Aktive lokallag og fylkesstyret

- *Alle lokale tillitsvalgte og fylkesstyret skal årlig få tilbud om kurs i landbrukspolitikk og organisasjonsarbeid, samt kurs tilpasset sekretær- og kassererfunksjonen.*
- *Det skal være fokus på verving hele året – målet er å øke organisasjonsgraden blant mottakere av produksjonstilskudd i Akershus*
- *Lokallaga skal arrangere innspillsmøte foran jordbruksforhandlingene, åpent for alle medlemmer*

3. Areal

- *Jordvernet må styrkes! Bondelaget har nullvisjon for omdisponering av dyrka og dyrkbar jord til bolig og andre næringsformål enn jordbruk. Bremse landbruket sin egen nedbygging av dyrka mark, ved at nybygg og nyanlegg i større grad legges på annen grunn*
- *Redusere reservearealene i Akershus i løpet av 5 år. Vårt mål er at alle kommuner skal tilbakeføre noe areal til LNF fra annet formål*
- *Fornybar energiproduksjon skal ikke skje på dyrka mark.*
- *Arbeide for at jordbruksarealer hensyntas ved håndtering av overflatevann og at flom forebygges*
- *Vi skal tilby grunneierkurs med fokus på utfordringer i bynære strøk*

4. Et bærekraftig landbruk

- *Vi skal arbeide politisk for å få større finansiering for klima- og miljøløsninger på den enkelte gård utenfor jordbruksavtalen.*
- *Vi skal arbeide for at RMP-midlene blir en overslagsbevilgning og kompenserer for utgifter fullt ut*
- *Vi skal ha dialog med Mattilsynet og derigjennom arbeide for god dyrevelferd og færre avvik fra regelverket*
- *Vi skal arbeide for at flere tar i bruk klimakalkulatoren og gjennomfører klimarådgivning*

- *Akershus Bondelag skal bidra til å finne løsninger som reduserer avrenninga til Oslofjorden, uten at det går på bekostning av matproduksjonen. Dessuten sikre at miljøkrav ikke reduserer muligheten for økt selvforsyning, produksjon og lønnsomhet*
- *Akershus Bondelag skal være en pådriver for at rovdyrforliket følges, og redusere tap til freda rovvilt gjennom god dialog med rovviltneemnda. Akershus Bondelag skal jobbe for at alt tap til rovdyr må erstattes fullt ut.*

6. Hverdags-Bondelaget leverer

- *Akershus Bondelag skal støtte lokallag og enkeltmedlemmer som møter utfordringer fra lokale eller regionale myndigheter, og bidra til at de får en mest mulig rettferdig behandling*
- *Akershus Bondelag presentere «Akershusbonden i arbeid» for å synliggjøre næringa vår*
- *Akershus Bondelag skal ha møteplasser for dem som skal inn i, eller er nye i, næringa*
- *Akershus Bondelag skal kontakte bønder som opplever krise som f.eks. brann, ulykker og tap til rovdyr*

Årsmøte 2025

**Sak 10 Valg
Sak 11 Forslag til
godtgjørelse for tillitsvalgte**

Ettersendes